

Spór w koalicji? Politolog: „Partie odmiennie patrzą na sprawę” »8-9

Odnowiono nagrobki ofiar „krwawej matury” sprzed stu laty »12-13

Nowy obowiązek szpitali »20

Czas na cyfrowy detoks dzieci »21

12. edycja „Pól Nadziei” w Wilnie. „Jako świadkowie nadziei z różnych środowisk”

Fot. Rajmund Konowski

Jak co roku, z inicjatywy wspólnoty Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie, odbyła się już 12. edycja kampanii „Pola Nadziei”, tym razem pod hasłem „Pokój na świecie”. W tym roku organizatorzy poświęcają akcję rozważaniom pamięci o przeszłości, nadziei na przyszłość oraz solidarności z chorymi. »2

Płockszto: Do zwalczania balonów potrzebny dron »6-7

ISSN 1392-0405

Święci związani z Litwą — historia i znaczenie »17

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

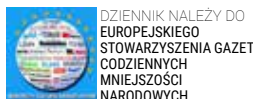
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

12. edycja „Pól Nadziei” w Wilnie. „Jako świadkowie nadziei z różnych środowisk”

Rajmund Klonowski

Jak co roku, z inicjatywy wspólnoty Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie, odbyła się już 12. edycja kampanii „Pola Nadziei”, tym razem pod hasłem „Pokój na świecie”.

W tym roku organizatorzy poświęcają akcję rozważaniom pamięci o przeszłości, nadziei na przyszłość oraz solidarności z chorymi.

Mimo niesprzyjającej, mokrej pogody, we wtorek 28 października na Starej Rossie zgromadziło się około 30 osób — wolontariuszy hospicjum oraz przyjaciół tej jedynej takiego rodzaju placówki na Litwie, by zasadzić żonkile — kwiaty, symbolizujące nadzieję, ale także gotowość do niesienia pomocy i wsparcia dla tych, którzy ich potrzebują.

Cebulki żonkili zasadzono na skrawku ziemi w kształcie serca, położonym na boku wzgórza nad Mauzoleum Matki i Serca Syna na Starej Rossie, nieopodal m.in. grobu Antoniego Wiwulskiego. Gdy zakwitną na wiosnę, będą widoczne przez każdego przybywającego na kwaterę wojskową.

Październik został wybrany na czas kampanii „Pola Nadziei” nieprzypadkowo. W tym miesiącu — co roku w drugą jego sobotę — obchodzony jest Światowy Dzień Hospicjów i Opieki Paliatywnej, mający na celu zwracanie uwagi na znaczenie opieki paliatywnej i wsparcia osób w terminalnych stadiach chorób.

Jesień to także czas sadzenia cebulek żonkili w naszej strefie klimatycznej. Kampania „Pola Nadziei” została zapoczątkowana przez Fundację Marie Curie Cancer Care

z Edynburga, a podobne działania są prowadzone przez hospicja na całym świecie. W Wilnie odbyło się już łącznie 12 edycji.

We wcześniejszych latach żonkile były sadzone przy czterech drogach wjazdowych do Wilna, przy Gimnazjum Św. Urszuli Ledóchowskiej w Czarnym Borze, placówkach ochrony zdrowia, miejscach związanych ze św. Janem Pawłem II, św. Faustyną Kowalską, bł. ks. Michałem Sopoćką i przy samym wileńskim hospicjum znajdującym się przy ulicy Rossa.

W 700. rocznicę pierwszej wzmianki o Wilnie w 2023 r. akcja odbyła się na placu Katedralnym i wziął w niej udział arcybiskup metropolita wileński Gintaras Grušas.

Tegoroczne spotkanie na Starej Rossie odbyło się w duchu przesłania św. Jana Pawła II.

„Każdy człowiek, a szczególnie człowiek, który nie kochając Boga, człowieka i swojej ojczyzny wznieca wojny i niesie rozpacz, zamyka się też w beznadziei. Dziś jako świadkowie nadziei reprezentujący różne środowiska chcemy dodawać odwagi i mocy zwycięstwa — i życia”

— takimi słowami zwróciła się do zgromadzonych Aneta Górniewicz, wicedyrektor wileńskiego hospicjum.

„Jego wielkiej, prawdziwej miłości, która objawiła się najmocniej, gdy upadamy. Podnosi, gdy błądzimy, prowadzi. Jezus wszystko we wszystkim, Jego kana galilejska, Jego kalwaria i Jego zmartwychwstanie. Musicie być mocni. Dziś tej mocy bardziej nam potrzeba niż w jakiegokolwiek epoce. Musicie być mocni mocą wiary, mocą nadziei i miłości” — mówiła do zgromadzonych siostra Michaela Rak ze Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego, założycielka i dyrektorka wileńskiego hospicjum, zachęcając do dołączenia do sadzenia.

„Za chwilę każdy z nas zasadzi tę cebulkę żonkila. Właśnie jako symbol nadziei dla świata, dla nas wszystkich, by nadzieja i pokój panowały w sercu każdego z nas. A na wiosnę to zakwitnie! I tak jest w naszym życiu, że kiedy jest człowiek przy człowieku, to coś, co jest suche — zaczyna kwitnąć” — dzieliła się nadzieją siostra. ■

Choć pogoda była mokra, nie odstraszyło to organizatorów i uczestników od dzielenia się przesłaniem nadziei

Fot. Wilnoteka, stopklatka, opr. red.

Na dworcu kolejowym w Wilnie zaprezentowano nowy elektryczny pociąg „Stadler”
Fot. Dainius Labutis, ELTA

Plebiscyt „Polak Roku 2025”. Zgłoś kandydata do nominacji

Rozpoczęła się 28. edycja prestiżowego Plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2025”. Czytelnicy mogą zgłosić swoje propozycje kandydatów — ale to jeszcze nie głosowanie.

Propozycje muszą być uzasadnione, z nadesłanych wariantów Kapituła Plebiscytu wybierze finałową dziesiątkę, która zawałczy o zaszczytny tytuł „Polaka Roku 2025”.

Redakcja zachęca Czytelników do zgłaszania kandydatów, których działalność miała znaczący wpływ na życie Polaków na Litwie. Szczególnie doceniane będą osoby zaangażowane w sprawy lokalnej społeczności — zarówno w zakresie oświaty, kultury, działalności społecznej, jak i duszpasterskiej czy politycznej.

JAK ZGŁOSIĆ KANDYDATA?

Należy przesłać na podane niżej adresy imię i nazwisko zgłaszanej osoby wraz z krótkim opisem jej dzia-

łalności oraz uzasadnieniem kandydatury. Na tym etapie konkursu zgłoszenia można wysłać także poprzez pocztę elektroniczną.

Zgłoszenia można nadsyłać listownie na adres:

„Kurier Wileński”
Birbynių 4A,
LT-02121 Wilno, Litwa
z dopiskiem: „Polak Roku 2025” lub drogą elektroniczną na adres:
reklama@kurierwilenski.lt

Zgłoszenia można nadsyłać do 31 października 2025 r. Kandydatów mogą zgłaszać zarówno osoby fizyczne, jak i instytucje społeczne czy firmy prywatne. Nie obowiązuje limit zgłaszanych osób. To znaczy, że Czytelnik może zgłosić dowolną liczbę osób — jed-

nak każdą propozycję musi krótko uzasadnić i opisać.

Zgodnie z Regulaminem Plebiscytu, osoby, które otrzymały tytuł w latach ubiegłych, nie mogą być ponownie zgłaszane.

Plebiscyt „Polak Roku” cieszy się niezmiennie dużym zainteresowaniem. Każdego roku Czytelnicy aktywnie uczestniczą w procesie zgłaszania kandydatów oraz głosowania, laureaci oraz nominaci są cytowani także w mediach zagranicznych.

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone na początku 2026 r. „Polak Roku” to żywy zapis historii naszej społeczności. Zachęcamy wszystkich do aktywnego udziału i zgłaszania kandydatów.

Redakcja

Imieniny

30 października

Edmunda, Eutropii, Gerarda, Germana, Juliana, Klaudiusza, Makarego, Maksyma, Marcjana, Przemysława, Serapiona, Sulimira, Zenobii

31 października

Antoniny, Augusta, Begi, Godzimira, Krzysztofa, Kwintyna, Lucyla, Łukasza, Urbana, Wolfganga

Cytat dnia

„Nie mamy żadnych informacji o tym, że Amerykanie redukują swoje jednostki wojskowe na Litwie. Bardzo aktywnie pracujemy nad tym, aby zapewnić ich utrzymanie w przyszłości. Ministerstwo Ochrony Kraju podjęło ostatnio wiele kroków i zapewniam, że nie mamy jeszcze żadnych niepokojących informacji” — oświadczył doradca prezydenta Litwy Deividas Matulionis reagując na informacje o planach amerykańskiego rządu zredukować swoje wojsko w Europie.

Liczba dnia 90-300

złoty kosztuje w Polsce usługa porządkowania grobu przed Wszystkimi Świętymi, wynika z analizy przeprowadzonej przez Personnel Service.

Odnowiona przychodnia w Mickunach otworzyła swoje drzwi – więcej przestrzeni i możliwości dla pacjentów

W poniedziałek, 27 października, w Mickunach otwarto odnowioną przychodnię. Placówka ta funkcjonuje jako oddział Przychodni Rejonu Wileńskiego. Od tej pory mieszkańcy gminy Mickuny mogą cieszyć się zmodernizowanymi pomieszczeniami oraz lepszą dostępnością usług zdrowotnych bliżej swojego miejsca zamieszkania.

Podczas uroczystości otwarcia mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz podkreślił, że priorytetem samorządu jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do najważniejszych usług jak najbliżej ich domów.

„Cieszymy się, że w Mickunach rozwijane są usługi istotne dla mieszkańców, które zapewniają wygodniejsze i bardziej komfortowe codzienne życie. Odnowiona przychodnia daje możliwość korzystania z wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej, usług stomatologicznych i pielęgniarских w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania. To ważny krok w kierunku wzmocnienia systemu opieki zdrowotnej w naszym rejonie i poprawy dostępności usług dla osób starszych oraz o ograniczonej mobilności. Takie projekty wzmacniają lokalną społeczność i tworzą atrakcyjne, harmonijnie rozwijające się środowisko życia w rejonie wileńskim” – powiedział mer R. Duchniewicz.

Powierzchnia przychodni zwiększyła się z 98 m² do 158 m². W ramach modernizacji całkowicie wyremontowano gabinety fizjoterapeuty, położnika-ginekologa, zabiegowy oraz pokój socjalny. Powiększono również gabinet stomatologiczny i stworzono bardziej przestronną poczekalnię dla pacjentów. Toaleta w przychodni została przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co zapewnia wygodny dostęp do usług wszystkim pacjentom – niezależnie od ich możliwości fizycznych.

„Cieszy fakt, że dla pracowników stworzono wygodne warunki pracy. Takie otoczenie sprzyja dobremu samopoczuciu i przyczynia się do wyższej jakości pracy oraz większej satysfakcji pacjentów” – powie-

Uroczyste otwarcie odnowionej przychodni w Mickunach, która mieszkańcom oferuje wysokiej jakości i dostępne usługi zdrowotne **Fot. vrsa.lt**

Podczas uroczystości otwarcia mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz podkreślił, że priorytetem samorządu jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do najważniejszych usług jak najbliżej ich domów.

działa wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego Edita Tamošiūnaitė.

Obecnie w przychodni w Mickunach pracuje zespół specjalistów podstawowej opieki zdrowotnej z różnych dziedzin. Placówka oferuje usługi z zakresu medycyny rodzinnej, opieki stomatologicznej oraz pielęgniarstwa – także w domu pacjenta. Zmodernizowana infrastruktura umożliwia jeszcze sprawniejszą obsługę, wygodniejsze konsultacje i szerszy zakres świadczonych usług.

Odnowiona przychodnia w Mickunach to nie tylko lepsze warunki pracy dla personelu medyczne-

go, lecz także wyższa jakość usług dla mieszkańców, zachęcająca do wykonywania badań profilaktycznych i promowania zdrowego trybu życia.

Ponadto 15 października br. podpisano umowę najmu z firmą UAB „Ramunėlės vaistinė”, która w najbliższym czasie rozpocznie działalność przy przychodni. Dzięki temu oferta usług zdrowotnych dla mieszkańców Mickun jeszcze się poszerzy.

Remont pomieszczeń został przeprowadzony w ramach projektu „Utworzenie centrum zdrowia w rejonie wileńskim” (nr 09-022-P-0004). Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską, a całkowita wartość prac budowlanych pokrytych ze środków UE wyniosła 123 690,41 euro.

Adres przychodni w Mickunach: ul. Mickūnų 3, Mickuny, rej. wileński. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

TECHNOLOGIE Elon Musk zaprezentował Grokipedię

W poniedziałek 27 października firma Elona Muska xAI zaprezentowała Grokipedię — konkurenta internetowej encyklopedii Wikipedia, którą oskarża o ideologiczną stronniczość. Strona o nazwie wersja 0.1 zawierała ponad 885 tys. artykułów, w porównaniu z ponad 7 mln artykułów w Wikipedii w języku angielskim. Zapowiedziano, że powstanie nowsza wersja 1.0, która według Muska będzie „10 razy lepsza” od obecnie działającej strony, która, jak twierdzi, już teraz jest „lepsza od Wikipedii”. „Celem Grok i Grokipedia.com jest prawda, cała prawda i tylko prawda. Nigdy nie będziemy idealni, ale będziemy dążyć do tego celu” — napisał na portalu społecznościowym X po uruchomieniu strony. Premiera Grokipedii była zaplanowana na koniec września, ale amerykański przedsiębiorca ją odłożył, aby „oczyścić ją z propagandy” — o czym napisał w osobnym wpisie na X.

FINANSE Maxima wykupiła obligacje o wartości 240 mln euro

Największa grupa handlowa w krajach bałtyckich, Maxima Group, skorzystała w poniedziałek 27 października z prawa do wcześniejszego wykupu i wykupiła od posiadaczy obligacji wszystkie obligacje o wartości nominalnej 240 mln euro. Ta pięcioletnia emisja obligacji o stałym oprocentowaniu w wysokości 6,25 proc. w skali roku (6,50 proc. rocznej stopy zwrotu) została wprowadzona do obrotu w lipcu 2022 r. Po podjęciu decyzji o przedterminowym wykupie, rzeczywista roczna stopa zwrotu z obligacji wyniosła 8,4 proc., jak poinformowała grupa na giełdzie Nasdaq w Wilnie. Jak ogłoszono wcześniej, grupa Maxima podjęła decyzję o przedterminowym wykupie obligacji, aby móc płynnie

wdrożyć zmiany związane z restrukturyzacją grupy przedsiębiorstw Vilniaus prekyba.

STRATA Zmarł aktor Kostas Smoriginas

W wieku 73 lat zmarł aktor teatralny i filmowy, reżyser oraz muzyk Kostas Smoriginas. W środę 29 października poinformował o tym na Facebooku jego syn, solista operowy Kostas Smoriginas. Aktor urodził się w 1953 r. w Kownie. W latach 1960-1971 uczęszczał do 19. szkoły podstawowej i 6. szkoły średniej w Kownie. W latach 1971-1975 studiował w Państwowym Konserwatorium. W latach 1975-1999 oraz od 2004 r. był aktorem i reżyserem Teatru Młodzieżowego. Najważniejsze role stworzył w spektaklach Dali Tamulevičiūtė i Eimantasa Nekrošiusa, od 1976 r. grał w filmach, reżyserował spektakle. Podczas studiów zaczął tworzyć piosenki oparte na tekstach litewskich poetów, stając się jednym z twórców poezji śpiewanej. W 1995 r. wraz z aktorami Sauliusem Bareikisem i Olegiem Ditkovskisem założył Aktorių trio, koncertował w Litwie i za granicą, wydał kilka albumów, a od 2000 r. zaczął organizować koncerty solowe.

TRANSPORT W Wilnie zaprezentowano pociąg Stadler

Minister transportu twierdzi, że zaprezentowany we wtorek 28 października w Wilnie pierwszy elektryczny pociąg szwajcarskiej firmy Stadler stanowi

największą zmianę w historii kolei. „Jest to wynik długiego i nieustannego procesu, ciężkiej pracy i pokonanych wyzwań. Zasadniczo jest to największa zmiana w historii niezależnej Litwy w sektorze kolejowym” — powiedział Juras Taminskas. Fabryka Stadler w Polsce wyprodukowała pociąg elektryczny na zamówienie Kolei Litewskich. Rozpoczęcie przewozów pasażerskich tym pociągiem planowane jest na przyszły rok. Zgodnie z umową o wartości 226,5 mln euro, podpisaną w czerwcu 2023 r., spółka Stadler Polska wyprodukuje 9 pociągów elektrycznych i 6 pociągów akumulatorowych, a do 2037 r. zapewni pomoc techniczną, konserwację i dostawę części zamiennych.

INWESTYCJE Avia Solutions Group wybuduje biuro w Dubaju

Zarejestrowana w Irlandii grupa lotnicza Avia Solutions Group (ASG), kontrolowana przez przedsiębiorcę Gedinasa Žiemelisa, planuje do końca 2027 r. wybudować nowy budynek biurowy na lotnisku w Dubaju. Firma, która ma już oddział w tym mieście Zjednoczonych Emiratów Arabskich, zatrudni w nowym budynku do 800 specjalistów ACMI (wynajem samolotów wraz z załogą, obsługą techniczną i ubezpieczeniem), handlu, marketingu i innych dziedzin, będzie tu również działać spółka zależna grupy zajmująca się rozwiązaniami w zakresie sztucznej inteligencji. Biuro ASG rozwija firma Dubai South. ASG działa w 68 krajach, posiada biura w Dubaju, Singapurze, Dublinie, Londynie i innych miastach. Największe biuro firmy znajduje się w Wilnie, gdzie zatrudnionych jest 2,5 tys. pracowników.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Kłopoty z powodu balonów przemytniczych. Artur Płokszt: potrzebny specjalny dron

Justyna Giedroń

Jak w rozmowie z „KW” zauważył Artur Płokszt, do zwalczania balonów należy skonstruować specjalny dron, który mógłby wysoko lecieć.

Ograniczenia na granicach z Białorusią będą obowiązywać do północy 30 listopada, po czym rząd przyjmie decyzję o ewentualnym przedłużeniu zamknięcia granicy. Prezydent Gitanas Nausėda chce także zamknięcia tranzytu z Kaliningradem.

RAKIETY KOSZTUJĄ MILIONY

— Balon meteorologiczny jest skonstruowany po to, by jak najwyżej lecieć, by podnieść się i zmierzyć parametry atmosfery. Takie balony lecą bardzo wysoko, wyżej niż zasięg broni przeciwlotniczej. Ponieważ są one bardzo tanie, nie ma sensu ich zestrzeliwać raketami, które kosztują miliony. Poza tym, że rakiety są drogie, nie jest ich dużo. Jeżeli wystrzelimy wszystkie, zostaniemy bez rakiet. Jeżeli mówimy o tym, co realnie można zrobić, to trzeba konstruować specjalny dron, który będzie wysoko lecieć. Musi on być dobrze skonstruowany, mieć silnik, który by działał na dużej wysokości, przy temperaturze minus 60 stopni, czyli tam, gdzie lecą balony. Trzeba też ochronić elektronikę przed mrozem, zachować łączność z takim dronem, bo tu chodzi o duże odległości. To jest możliwe, ale tego nikt jeszcze nie robił. Skonstruowanie takiego drona zajęłoby około trzy miesiące — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Artur Płokszt, wykładowca Akademii Wojskowej im. gen. J. Żemaitisa, doradca ministra ochrony kraju.

TANI SPOSÓB KONTRABANDY

Rozmówca zauważa, że białoruskie balony przemytnicze naru-

Litwa na miesiąc zamknęła przejścia graniczne z Białorusią. To odpowiedź rządu na serię incydentów związanych z napływem balonów przemytniczych z Białorusi.

Takie balony lecą bardzo wysoko, wyżej niż zasięg broni przeciwlotniczej. Ponieważ są one bardzo tanie, nie ma sensu ich zestrzeliwać raketami, które kosztują miliony — mówi Artur Płokszt. Fot. Marian Paluszkiewicz

szały przestrzeń powietrzną już dużo wcześniej.

— Jest to bardzo tani sposób kontrabandy, 10 razy tańszy niż drony. Nikt jednak nie przewidywał, że będą stwarzały takie zagrożenie. Problem polega na tym, że nie można skontrolować dokładnie, gdzie balon upadnie, dlatego są tam lokalizatory GPS. Póki nie zaczęli zamykać lotniska, to tak naprawdę nikt nie wiedział o tym. Dominują u nas wiatry północno-wschodnie. Punkt startu tych balonów jest około Grodna i lecą one wzdłuż granicy, czyli przy zmianie wiatru mogą wlecieć z powrotem na Białoruś. Trzeba więc wiedzieć, skąd wieje wiatr i jakoś ochronić lotnisko. Ptak, który waży 2-3 kg potrafi przebić szybę samolotu, a jeśli wpadnie w silnik, to zacznie się pożar i silnik przestanie działać. Pakunek przemytników to około 20 kg, skutki mogą być katastrofalne. Uderzenie w samolot to

jest masa pomnożona na kwadrat szybkości. Normalnie samolot leci z szybkością około 800 km na godzinę. Balony latają głównie blisko lotniska, gdzie samolot odrywa się od ziemi przy szybkości 200-250 km/h — wyjaśnia ekspert.

LOKALIZATOR GPS W ŁADUNKU

Rozmówca zauważa też, że w ładunku balona jest umieszczony lokalizator GPS.

— Odbiera on sygnały z satelity i określa położenie, tak samo jak w każdym telefonie komórkowym możemy zobaczyć, gdzie jesteśmy. Później lokalizator GPS w telefonie komórkowym przekazuje dane do tych, którzy mają w telefonie odpowiednią aplikację. Przy okazji muszę zauważyć, że i służby widzą, gdzie jest balon, jest wyścig, kto szybciej dojedzie — mówi Artur Płokszt.

6.>>

**ZAMKNIĘTE LOTNISKA,
ODWOŁANE LOTY**

W ub. tygodniu litewskie lotniska były zamykane czterokrotnie z powodu balonów meteorologicznych, używanych do transportu przemycanych papierosów. Wpłynęło to na ponad 140 lotów i ponad 20 tys. pasażerów. Ruch lotniczy był zawieszany również w porcie lotniczym w Kownie.

„Zaplanowaliśmy działania, które mają na celu rozwiązanie napiętej sytuacji na granicy i w portach lotniczych. Spodziewamy się, że te zmiany powinny być realnym sygnałem dla naszego nieprzyjawnego sąsiada, który nie podejmuje żadnych działań w celu rozwiązania problemu” — powiedział minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz podczas posiedzenia rządu.

Litwa już wcześniej zamknęła cztery inne przejścia graniczne z Białorusią. Przejścia w Szumsku i Twereczu zamknięto w sierpniu 2023 r., w Ławaryszkach i Raigar-dach — w 2024 r.

**DECYZJĘ PRZYJĘTO NA
POSIEDZENIU RZĄDU**

29 października na posiedzeniu rządu postanowiono, że zamknięte zostaną dwa ostatnie funkcjonujące dotychczas przejścia graniczne: w Solecznikach (lit. Šalčinin-

kai-Benekainys) i Miednikach (Medininkai-Kamenyj Log). Przejazd w Solecznikach zostanie całkowicie wstrzymany, natomiast działalność przejścia w Miednikach mocno ograniczona. Przekroczenie granicy w tym miejscu będzie możliwe dla dyplomatów, osób przewożących pocztę konsularną, podróżujących tranzytem do obwodu kaliningradzkiego i z powrotem. Powrót na Litwę będzie również możliwy dla obywateli Litwy, obywateli państw Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i państw NATO oraz członków ich rodzin, obcokrajowców posiadających wizy humanitarne lub zezwolenie na pobyt tymczasowy.

Decyzja o zamknięciu granicy z konkretnym terminem obowiązywania została ogłoszona przez premier Ingę Ruginienę 29 października po posiedzeniu rządu.

„Litwa stoi dziś w obliczu ataku hybrydowego, rzeczy trzeba nazywać po imieniu. Rozumiem, że decyzja ta spowoduje niedogodności dla niektórych mieszkańców, dla przedsiębiorców. Jednak uważamy, że dzisiaj priorytetem jest bezpieczeństwo wszystkich obywateli. Proszę wszystkich o zrozumienie, ten krok jest dziś konieczny” — powiedziała szefowa rządu. ■

MRF MEDIJŲ
REMIMO
FONDAS

W ub. tygodniu litewskie lotniska były zamykane czterokrotnie z powodu balonów meteorologicznych, używanych do transportu przemycanych papierosów **Fot. VSAT, opr.red.**

**Wraca usługa
przewozu pacjentów**

Ministerstwo Ochrony Zdrowia (SAM) od listopada wznawia usługę przewozu pacjentów w szerszym zakresie — do poziomu sprzed 1 czerwca. Oznacza to, że transport będzie mógł być przeznaczony nie tylko dla pacjentów oczekujących na przeszczep i pacjentów leżących, ale także dla innych grup pacjentów.

„W związku z większym zapotrzebowaniem na usługi niż przewidywał poprzedni rząd, w tym roku byliśmy zmuszeni ograniczyć usługę przewozu pacjentów, ale zrównoważyliśmy finanse, dzięki czemu możemy ponownie świadczyć te usługi większej liczbie pacjentów. Do końca roku usługi będą świadczone w takim samym zakresie jak dotychczas” — poinformowała w komunikacie wiceminister Laimutė Vaidelienė. Według niej, na przyszły rok zaplanowano podobną kwotę środków jak w tym roku, dlatego pod koniec roku ministerstwo ponownie oceni zapotrzebowanie na usługi, stawki i kryteria. Od 1 listopada z usług tych będą mogli skorzystać pacjenci, którzy ze względu na stan zdrowia lub przyczyny społeczne i ekonomiczne nie mogą korzystać ani z transportu indywidualnego, ani publicznego, lub w danym momencie nie ma transportu publicznego.

Usługa przewozu może być świadczona, gdy pacjent udaje się do placówki medycznej w celu uzyskania planowej pomocy (specjalistyczna opieka ambulatoryjna, chirurgia dzienna, szpital dzienny, wczesna rehabilitacja zaburzeń rozwoju dzieci, chemioterapia, leczenie stacjonarne) lub wraca do domu, a także udaje się do placówki medycznej w celu przeszczepu narządu.

Dotyczy to również przypadków, gdy pacjent wraca z oddziału ratunkowego. Usługę przewozu można zamówić pod krótkim numerem telefonu 1808.

Usługi przewozu są finansowane ze środków budżetu państwa. W tym roku przeznaczono na nie prawie 8,8 mln euro, a w przyszłym roku planuje się przeznaczyć 9,3 mln euro.

Opr. J.B. na podst. BNS

Spór w koalicji? Politolog: „Partie odmiennie patrzą na sprawę”

Koalicji rządzącej na razie nie udało się wyłonić ministrów kultury i ochrony kraju. Politolog Matas Baltrukevičius w rozmowie z „KW” sądzi, że w przypadku ministra kultury trwa zaciekle spór pomiędzy koalicjantami.

Antoni Radczenko

W przypadku resortu obrony — socjaldemokraci zastanawiają się nad lepszym dla siebie wariantem.

XX rząd na czele z Ingą Ruginienė funkcjonuje od ponad miesiąca. Nadal pozostają jednak nieobstawione dwa ministerstwa. Teka ministra kultury jest nieobszadzone od 3 października, kiedy do dymisji podał się Ignatas Adomavičius, którego oddelegowała na te stanowisko partia „Świt Niemna”. Ministerstwo Ochrony Kraju nie posiada szefa od 22 października, kiedy zdymisjonowana została Dovilė Šakalienė.

ODWOŁANE POSIEDZENIA

Media co pewien czas wymieniają nazwiska możliwych kandydatów. Wśród nich na szefa resortu obrony są wymieniani: byli wiceminister ochrony kraju Tomas Godliauskas oraz obecny minister łączności Juras Taminskas.

We wtorek 28 października miały odbyć się posiedzenia prezydium i zarządu partii socjaldemokratycznej, na których miała zostać omówiona kwestia ministra ochrony kraju. Posiedzenia zostały jednak odwołane. „Biorąc pod uwagę powagę sytuacji, dziś odwołujemy zaplanowane posiedzenia zarządu i prezydium partii — chcemy poświęcić nieco więcej czasu na konsultacje dotyczące kandydatury. Teraz ważne jest stworzenie warunków do wspólnej, jednomyślnej decyzji, która odpowiadałaby oczekiwaniom społeczeństwa, wojska oraz wszystkich zainteresowanych instytucji” — poinformował na Facebooku lider socjaldemokratów Mindaugas Sinkevičius.

Socjaldemokratom i „Świtowi Niemna” nie udaje się porozumieć w sprawie nowego ministra kultury

SPRZECZNE SYGNAŁY

Premier Inga Ruginienė we wtorek wieczorem w rozmowie z LRT oświadczyła, że na razie żadnych kandydatów na ministra ochrony kraju nie przedstawiła prezydentowi.

„Różne nazwiska nieustannie pojawiają się w różnych dyskusjach. Dziwnie się to obserwuje, gdy mamy do czynienia z dość skomplikowaną sytuacją — po weekendzie zmagamy się z atakiem hybrydowym — a jednak Litwa wciąż żyje w przestrzeni plotek, gdzie bardziej interesujące jest to, kto co powiedział” — skomentowała sytuację szefowa rządu.

Brak jasności jest również w przypadku kandydata na ministra kultury. Prezes „Świtu Niemna” Remigijus Žemaitaitis poinformował, że resort będzie wspólnie zarządzany przez

jego partię i socjaldemokratów. „Kandydatów jest dwóch, są dwie osoby. Dziś, z tego, co wiem, obaj opracowują strategię, jak w ministerstwie otworzyć tę puszkę Pandory, a zapewne premier zdecyduje, jak dalej będziemy postępować i co robić” — skomentował polityk w wywiadzie dla Żinių radijas.

Warto też przypomnieć, że nominacja Ignatasa Adomavičiausa z ramienia „Świtu Niemna” na ministra kultury wywołała wcześniej ostry sprzeciw środowiska kultury i liczne protesty.

BRAK POROZUMIENIA

Analitik i politolog powiązany z Wileńskim Instytutem Analizy Politycznej, Matas Baltrukevičius, sądzi, że w przypadku Ministerstwa Kultury sytuacja mocno się skomplikowała.

8.>>

— Partie (socjaldemokraci i „Świt Niemna” — przyp. red.) odmiennie patrzą na sprawę. To, co w ostatnim czasie mówili Inga Ruginienė oraz Remigijus Žemaitaitis, bardzo się od siebie różni. Partie inaczej interpretują nawet to, co niby zostało ustalone. Premier komunikuje, że nowy minister zostanie wyłoniony ze środowiska kultury, natomiast Žemaitaitis twierdzi, że są jakieś konkretne dwie osoby. W moim przekonaniu obaj politycy mówili o dwóch odmiennych rzeczach. Z kolei Rasa Budbergytė w tym tygodniu mówiła, że socjaldemokraci w pełni przejmą resort kultury. To samo słyszałem wczoraj (wtorek — przyp. red.) na jednym z eventów od Kęstutisa Vilkauskasa. Z drugiej strony, Žemaitaitis twierdzi, że Ministerstwo Kultury jednak nie zostanie przekazane socjaldemokratom. Widać, że generalnie partnerzy koalicyjni nie mogą porozumieć się, jak trzeba rozwiązywać dany problem — ocenia politolog w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

PROBLEMY WEWNĘTRZNE

W przypadku resortu obrony, zaznacza rozmówca, sytuacja jest inna.

— To raczej dotyczy wewnętrznych problemów wśród samych socjaldemokratów. Trzeba brać pod uwagę, że w partii nie ma zbyt dużo polityków, którzy specjalizowali się w tej dziedzinie. Właśnie Dovilė Šakalienė była jedną z nielicznych, odpowiednią kandydatką do objęcia stanowiska. Niestety, jej polityczna kariera skręciła tak, jak skręciła. Teraz jako jeden z kandydatów jest wymieniany Juras Taminskas. Problem polega na tym, że on nigdy nie specjalizował się w tej dziedzinie. Poza tym brakuje mu doświadczenia politycznego i administracyjnego. Nie jest silnym kandydatem, ale socjaldemokraci mogą rozpatrzyć taki scenariusz. Gdyby Taminskas został ministrem ochrony kraju, to wówczas „Świt Niemna” przejąłby resort łączności. I tak może na byłoby rozwiązać problem ze

Od 22 października tymczasowo litewskim resortem obrony kieruje Władysław Kondratowicz

XX rząd na czele z Ingą Ruginienė funkcjonuje od ponad miesiąca. Nadal pozostają jednak nieobstawione dwa ministerstwa. Teka ministra kultury jest nieobsadzona od 3 października, kiedy do dymisji podał się Ignotas Adamavičius, którego oddelegowała na te stanowisko partia „Świt Niemna”. Ministerstwo Ochrony Kraju nie posiada szefa od 22 października, kiedy zdymisjonowana została Dovilė Šakalienė.

stanowiskami — zaznacza Matas Baltrukevičius.

SYGNAŁY DLA SOJUSZNIKÓW

Politolog sądzi, że, nie patrząc na pewne komplikacje, resort obrony dla socjaldemokratów jest lżejszym orzechem do zgryzienia niż Ministerstwo Kultury. Zwlekają z decyzją, ponieważ obliczają, który wariant będzie bardziej odpowiedni.

— Mają dwóch znających się na rzeczy wiceministrów. (...) Mogą wybrać również spośród niepartijnych, ale bliskich im ideowo, jak na przykład były minister spraw zagranicznych oraz ochrony kra-

ju Linas Linkevičius. Teraz muszą tylko wybrać odpowiednią osobę. Sądzę, że socjaldemokraci dosyć szybko zaprezentują kandydata — dodaje analityk.

Sytuacja, po ostatniej inwazji białoruskich balonów meteorologicznych z przemysłem, jest napięta. Powstaje pytanie, czy zwleknięcie z decyzją w sprawie szefa jednego z kluczowych resortów nie jest złym sygnałem dla naszych sojuszników w UE i NATO?

— Nie sądzę. Sojusznicy rozumieją, że są pewne cykle polityczne. Są okresy, kiedy nie udaje się utrzymać stabilnej sytuacji, jaka powinna być. Zresztą, jeśli mówimy o niedawnym incydencie, to tutaj chodzi bardziej o ochronę granic. Minister spraw wewnętrznych jest obecny. Oczywiście zawsze jest lepiej, kiedy są obsadzone strategiczne stanowiska. Tym niemniej, jeśli szybko pojawi się silny kandydat, to problemu nie będzie. Problem pojawi się, kiedy nie uda się w najbliższym czasie znaleźć kandydata — zaznacza Matas Baltrukevičius.

Tymczasowo Ministerstwem Kultury kieruje minister oświaty, nauki i sportu Raminta Popovienė, natomiast Ministerstwem Ochrony Kraju kieruje szef resortu spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz. ■

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Zmieniają się „zwyczaje nagrobkowe”. Niektórych rozwiązań coraz mniej

Więcej osób na Litwie inwestuje w granitowe pomniki i nowoczesne aranżacje grobów. Estetyka to nie wszystko — rośnie też potrzeba ochrony miejsc pochówku przed zniszczeniem i wandalizmem. Na Litwie zmieniają się „pogrzebowe trendy”.

PLYTKI I ŻWIR TRACĄ POPULARNOŚĆ

Coraz więcej mieszkańców Litwy decyduje się na pokrycie grobów trwałym kamieniem — najczęściej granitem, rezygnując z płytek i żwiru. Zauważają to same firmy i to nie tylko w odniesieniu do nowych grobów.

„Zauważamy, że pokrycie płytami granitowymi staje się popularne nie tylko w przypadku nowych grobów — klienci coraz częściej chcą odrestaurować stare groby, ponieważ nie satysfakcjonują ich już nagrobki lub powierzchnia pokryta płytkami. Ponadto mieszkańcy coraz częściej wybierają większe pomniki, aby zmieścić na nich imiona i daty członków rodziny. Z tych powodów inwestycje w pomniki i groby znacznie wzrosły” — mówi Deimantė Dindaitė, kierowniczka projektów w firmie Monumentas.

Według niej, wybór odpowiedniego koloru granitu ma znaczenie praktyczne — jasne odcienie lepiej maskują kurz i zabrudzenia.

WIĘCEJ PRZYPADKÓW WANDALIZMU

Mimo że granit jest materiałem wyjątkowo trwałym, nie chroni on w pełni przed nieprzewidzianymi zdarzeniami. Najczęściej zgłaszane szkody to pęknięcia lub uszkodzenia pomników spowodowane przez gałęzie drzew, silne wiatry czy akty wandalizmu.

„Grobowce są często zakładane w cieniu drzew, dlatego po przewróceniu się drzewa lub jego gałęzi wyroby granitowe mogą pęknąć lub rozpaść się. Zdarza się również, że silny wiatr łamie gałęzie, które uszkodzają lub przewracają pomniki, a groby niszczą przejeżdżające po nich samochody” — mówi Deimantė Dindaitė.

Niestety, wzrasta liczba przypadków wandalizmu na cmentarzach, na co wskazują z kolei ubezpieczyciele. „W ostatnich latach otrzymujemy coraz więcej zgłoszeń dotyczących szkód wyrządzonych pomnikiem. Od 2022 r. liczba takich szkód rośnie każdego roku dwukrotnie. Miejsca pochówku niszczą nie tylko burze lub spadające drzewa, ale także złośliwe osoby — na cmentarzach zdarzają się kradzieże, akty wandalizmu i inne incydenty powodujące uszkodzenia miejsc pochówku” — mówi Artūras Juodeikis, przedstawiciel firmy ubezpieczeniowej Lietuvos draudimas.

W tym roku największa szkoda odnotowana na litewskich cmentarzach sięgnęła 4,7 tys. euro. Średnio wypłacone odszkodowanie to 1,7 tys. euro — wynika z danych spółki. Polisy obejmują zazwyczaj stałe elementy grobu — pomniki, ogrodzenia i inne konstrukcje, o ile nie są tymczasowe lub drewniane.

PATRZ, GDZIE LEŻYSZ!

Przy aranżacji grobu warto wziąć pod uwagę jego lokalizację. Jeśli

w pobliżu rosną drzewa liściaste, nawierzchnia z drobnych kamyków może wymagać częstego sprzątania.

„Niektórzy klienci zamiast płyt granitowych wybierają drobne kamyczki, pozostawiając tylko niewielką powierzchnię na kwiaty lub inne dekoracje. W takim przypadku należy wziąć pod uwagę lokalizację: jeśli w pobliżu grobu rosną drzewa liściaste, jesienią trudno będzie zebrać liście, a na groby będą stałe spadać drobne gałązki, więc taki grób będzie wymagał dużo pielęgnacji” — zauważa Deimantė Dindaitė.

W związku ze zbliżającym się weekendem odwiedzin grobów ekspertka apeluje także o bardziej świadome dekorowanie nagrobków.

„Dekorujemy groby w sposób bardziej zrównoważony, rezygnując z plastikowych kwiatów i świec. Warto wybierać kwiaty wieloletnie lub suszone, kompozycje z kwiatów doniczkowych” — dodaje. ■

Opr. J. B. na podst.
inf. Lietuvos draudimas

Regularne doglądanie i sprzątanie grobów pomaga utrzymać je w dobrym stanie i zapobiega poważniejszym uszkodzeniom Fot. Marian Paluszkiewicz

Na Zaolziu i Wileńszczyźnie. Rozmowy o życiu Polaków (IV)

„Zwrot” jest miesięcznikiem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czechach. W ubiegłym roku obchodził swoje 70. Urodziny. Obecny był tam również dziennikarz „Kuriera Wileńskiego” Rajmund Klonowski, który wspólnie z redaktorem naczelną „Zwrotu” Haliną Szczotką wpadł na pomysł, żeby się wymieniać listami — zarówno w ramach współpracy mediów Polaków na świecie, jak i bliższego poznawania się Zaolzia oraz Wileńszczyzny, mających przecież tak wiele wspólnego.

Droga Halino,

już się zabierałem za pisanie październikowego artykułu, a rozbrzmiały syreny alarmowe. Wcale nie sygnalizowały mojego lenistwa — wówczas nigdy by nie cichły, a na Litwie ich dźwięk nie rozbrzmiewał od dziesięcioleci. Na szczęście, z milczenia zostały wyrwane nie przez wzgląd na zagrożenie, a z powodu ćwiczeń, które stały się okazją do przetestowania systemu ostrzegania ludności. Niestety, czas błęgiego spokoju, kiedy dźwięki te słyszeliśmy jedynie na filmach, został zakończony ze względu na niezaspokojony głód sąsiedzkich ziem, jaki napędza rosyjski imperializm. Jedne z największych nieszczęść, jakie człowieka mogą spotkać — to mieć durnego sąsiada. To samo dotyczy państw.

Tymczasem oprócz sytuacji nadzwyczajnych w Wilnie zachował się administracyjny rytuał z czasów okupacji rosyjskiej, tzw. czasów sowieckich, czyli ogłoszenie sezonu grzewczego. Następuje ono, kiedy przez trzy doby z rzędu utrzymuje się temperatura poniżej dziesięciu stopni Celsjusza. Ale tak naprawdę, to każdy budynek, podłączony do miejskich sieci grzewczych, może ten sezon rozpocząć i zakończyć wedle własnego uznania — jest to zatem takie wydarzenie, służące do „pogrzania” władarzy miasta w świetle obiektywów, niż mające jakikolwiek wpływ na rzeczywistość. Jasna sprawa, właściciele domów prywatnych mogą u siebie ogrzewać przez okrągły rok (choćby były to bardzo kosztowne, zwłaszcza w obliczu tzw. zielonej polityki) i nic ich sezon grzewczy nie obchodzi.

W październiku odbywa się też inauguracja roku akademickiego w wileńskiej filii Uniwersytetu w Białymstoku — jedynej zagranicznej placówki polskich uczelni. Jako jedyna rozpoczyna też rok akademicki w październiku — wszystkie litewskie uniwersytety nauczanie rozpoczynają wraz ze szkołami, od pierwszego września. Na wileńskiej filii UwB można studiować ekonomię, informatykę, europeistykę i pedagogikę — a to wszystko w języku polskim. W ciągu ponad piętnastu lat istnienia placówki setki Polaków uzyskały tutaj wyższe wykształcenie.

W tym roku pojawiła się też nowość dla kierowców — na części litewskich autostrad rezygnuje się z różnicowania limitu prędkości latem i zimą. Teraz przez okrągły rok będzie obowiązywał jednakowy limit. Najbardziej jednak czekamy na rezygnację z przedstawiania zegarków na czas zimowy...

Rajmund

KURIER
WILEŃSKI

Drogi Rajmundzie,

październik kiedyś na Zaolziu przebiegał pod hasłem Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy. Odbywały się z tej okazji najróżniejsze wydarzenia promujące czytelnictwo.

Taką na przykład znalazłam ciekawostkę w kronice Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego: „W roku 1963 całkowity import polskiej książki na nasz teren wynosił 1 000 000 Kčs, zaś obrót detaliczny z jej sprzedaży kwotę 881 290 Kčs /w roku poprzednim 630 030 Kčs/. Na 1 mieszkańca narodowości polskiej przypada więc wartość kupna polskiej książki w wysokości 14,30 Kčs /w roku poprzednim 10,40 Kčs/”. Liczby te dzisiaj większości z nas nic nie mówią, bo wartość korony znacznie się zmieniła, a i liczba Polaków na Zaolziu zmalała.

I choć o Miesiącu Oświaty, Książki i Prasy (nazwa miała też skrót w owych czasach bardzo popularny MOKiP) dzisiaj już mało kto pamięta, to w październiku na Zaolziu książka ma swoje należyte miejsce. Odbywa się bowiem akcja pt. „Z książką na walizkach” organizowana przez Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki, biblioteki w Karwinie i Czeskim Cieszynie oraz Wydawnictwo Literatura Łódź. W ramach wydarzenia przyjeżdżają z Polski na Zaolzie autorzy i ilustratorzy książek dla dzieci i młodzieży. Jeżdżą do szkół, gdzie spotykają się ze swoimi małymi czytelnikami. I wtedy sprzedaż polskich książek dla dzieci na Zaolziu na pewno znacznie się podnosi, bo prawie każdy mały czytelnik chce wrócić do domu z książką z podpisem autora.

Na Zaolziu mamy też księgarnię polską — Klub Polskiej Książki i Prasy, znany jako Księgarnia u Wirtha. Ciekawostką, choć niezbyt radosną, jest fakt, że największą konkurencję dla tej księgarni stanowią duże sklepy internetowe oferujące w Czechach również polskie książki. Ktoś mógłby powiedzieć: „Cóż w tym złego? Ważne, że polska książka się sprzedaje”. Problem w tym, że księgarnia to nie tylko miejsce, w którym kupuje się książki — to także przestrzeń spotkań, rozmów i wydarzeń literackich. Gdy piszę te słowa, w jej wnętrzu właśnie trwa spotkanie autorskie z Katarzyną Jackowską-Enemu.

Warto też podkreślić, że księgarnia pomaga w organizacji kiermaszów książek w Miejscowych Kołach PZKO, dostarczając książki do sprzedaży. I to jest ważne, bo polskie książki wtedy trafiają nawet do małych miejscowości na całym Zaolziu.

Nie można też pominąć faktu, że polska księgarnia w Czeskim Cieszynie jest miejscem, gdzie można zakupić polską literaturę regionalną i naszą polską prasę zaolziańską, w tym również miesięcznik „Zwrot”.

Zatem życzymy sobie, by nikt nie wpadł na pomysł jej zamknięcia.

Halina

zwrot

Masakra przed stu laty w Wilnie. Odnowiono nagrobki ofiar „krwawej matury”

19 października na cmentarzu Na Starej Rossie w Wilnie odbyło się kolejne, zorganizowane przez Komitet Opieki nad Starą Rosą, wydarzenie pt. „Lekcja historii inaczej”.

Justyna Giedrojc

W ramach spotkania Dariusz Ży-bort, prezes SKOnSR, zaprezentował 17 zabytkowych nagrobków, którym udało się przywrócić dawny blask. Wśród odnowionych pomników znalazły się nagrobki Jana Jankowskiego (1894-1925) i Tadeusza Domańskiego (1907-1925). Byli oni ofiarami „krwawej matury” — tragicznego wydarzenia, do którego przed stu laty doszło w wileńskim Gimnazjum im. Joachima Lelewela.

Z WOJNY DO SZKOLNEJ ŁAWKI

Do ponurej tragedii, która do dziejów szkolnictwa polskiego weszła pod nazwą „krwawej matury”, doszło wiosną 1925 r.

Prof. dr hab. Mieczysław Jakiewicz były wilnianin, konsul RP

na Litwie (1998-2002), tak pisał o tamtym wydarzeniu: „(...) Wojna i rewolucja przerwały studia wielu młodym ludziom. Wielu niedoszłych maturzystów poszło na ochotnika do wojska, a po demobilizacji zapragnęło zakończyć naukę gimnazjalną i dostać maturę. Byli to ludzie, którzy przez parę lat prowadzili życie dorosłe, a przy tym obozowo-awanturnicze, strzelając do nieprzyjaciela i słysząc gwizd kul, zaglądając do kieliszka, kradnąc kury po wsiach i zaściankach (...). Można sobie wyobrazić, jak nieswojo czuli się, gdy ich posadzono w ławkach, obok gołowąsych dzieciuchów i kazano uczyć się rzeczy, które dla ludzi wyrosłych w twardej szkole życia nie są potrzebne.

W Gimnazjum im. Joachima Lelewela wśród takich maturzystów znaleźli się Stanisław Ławrynowicz i Janusz Obrąpalski, syn zanego pana Emanuela Obrąpalskiego z Mińska. Dyrektorem i nauczycielem matematyki był pan Biegański. Zauważywszy, że Ławrynowicz i Obrąpalski często opuszczają lekcje, mają złe stopnie i nieraz poza szkołą upijają się, dyrektor ostrzegł ich, że powinni się »podciągnąć«, bo matura to nie są żarty. Ostrzeżenie miało odwrotny skutek.

— Jak to? — skarżyli się kolegom — przelewaliśmy krew i żarły nas wszy za tych wszystkich cywilów i oto w nagrodę urządzają nam szykany z ich głupią maturą.

13.>>

Pomnik nagrobny Jana Jankowskiego (1894-1925) Na Starej Rossie odnowiono ze środków finansowych SKOnSR i we współpracy z rodziną Jankowskiego

12.>>

Przyszła dzień egzaminu maturalnego z matematyki. Ławrynowicz i Obrąpalski przyszli na egzamin po nocy spędzonej na pijanństwie i mając już z góry obmyślony plan działania. Zobaczywszy, że nie potrafią rozwiązać zadania postanowili się mścić (...).

MŁODY PROFESOR FIZYKI**JAN JANKOWSKI**

Przebieg tragicznego wydarzenia w swojej książce „Mroczne historie z Cmentarza na Rossie” opisał Dariusz Lewicki, członek Komitetu Opieki nad Starą Rosą. Autor publikacji opowiada, że w 6 maja 1925 r. podczas egzaminu z algebry w auli znajdowało się 43 abiturientów i 4 nadzorujących pedagogów.

— W trakcie egzaminu maturzysty Stanisław Ławrynowicz niespodziewanie podszedł do stojącego pomiędzy ławkami dyrektora Edwarda Biegańskiego i trzymając w jednym ręku granat, a w drugim rewolwer, zaczął urywanym głosem wygłaszać jakąś przemowę. Na uwagę dyrektora i prośbę o zaprzestanie, nikczemnik odpowiedział strzałami z rewolweru, raniąc dyrektora w rękę i nogę. Powstał zamęt. Obecny na sali delegat kuratorium Zygmunt Fedorowicz wraz z kilkoma uczniami rzucili się rozbrajać strzelającego. Podczas szamotania się eksplodował granat, z którego Ławrynowicz zdołał wyrwać zapalnik. Wybuch zmasakrował ciało bandyty, dosłownie rozrywając na strzępy. Obok niego, w bezruchu, leżeli zabici uczniowie Tadeusz Domański i Aleksander Zahorski. Tudzież brocząc we krwi, z wydartymi wnętrznościami, padł na ogół lubiany młody profesor fizyki Jan Jankowski. Oprócz tego rannych zostało siedmiu uczniów, w tym także Władysław Bończ-Osmołowski, który trzymał sprawcę od tyłu w objęciach, aczkolwiek dziwnym przypadkiem został ocalony. Zginął śmiercią lotnika, podczas wykonywania lotu ćwiczebnego w Dęblinie pięć lat później. Jego szczątki także spoczęły na cmentarzu na Rossie — opowiada Dariusz Lewicki.

Pomnik nagrobny Tadeusza Domańskiego (1907-1925) Na Starej Rossie
odnowiono ze środków finansowych SKOnSR

**WIDOK W GIMNAZJUM
BYŁ MAKABRYCZNY**

Sala napeliła się duszącym dymem, rozległ się trzask pękających szyb oraz jęki i krzyki rannych.

— Pozostali w obłąkanym przerażeniu rzucili się do drzwi, gdzie czekała na nich kolejna „niespodzianka”. Niemal jednocześnie z eksplozją rozległy się następne strzały rewolwerowe, oddane przez Janusza Obrąpalskiego, kolegę Ławrynowicza. Zdesperowany chłopiec zwierzęcym głosem wołał: „Zginiecie wszyscy, nikt nie wyjdzie!”. Wpiero jednemu z towarzyszy przyłożył rewolwer do szyi, po czym zwrócił broń do siebie i wpakował kulę w głowę, lecz nie zginął. Podczas jego przenoszenia, mdlejącą ręką próbował czegoś szukać w kieszeni. Okazało się, że konając, usiłował wyrwać lont z pocisku, który miał przy sobie. Parę godzin później skonał w szpitalu św. Jakuba w Wilnie — przywraca wydarzenia sprzed stu lat autor publikacji.

Widok w gimnazjum był makabryczny — krwią zalane korytarze, pedagogzy bladzi, zakrwawieni uczniowie, jęki, płacze i okropny smród. Niezwłocznie na miejsce zbrodni przybyli przedstawiciele władz województwa i policji.

**W POWIETRZE MOGŁA
WYLECIEĆ CAŁA SZKOŁA**

— Przygnębienie panowało do końca dnia. Dźwięk wybuchu i strza-

łów w gimnazjum był słyszalny nawet w mieście. Ludzie, wyolbrzymiając zdarzenie, sugerowali, że to zamach bolszewicki lub bomba. Plotki rozbiegły się po całym mieście. Nieszczęsne matki, mdlejące, rozplakane, z krzykiem biegły do gimnazjum, pytając: „Kto żyje, a kto został zabity?” z przerażeniem w oczach szeptały: „Nasze dzieci zabijają się nawzajem granatami”. Ojcowie natomiast wspominali, że nawet w obcych i wrogich, rosyjskich szkołach nie było takich porachunków z władzami szkoły. Tłum ludzi przez cały dzień stał nieopodal gmachu, spoglądając na wybite okna, oplakując młode, niewinne ofiary. W czasie pogrzebu ofiar tragicznego wydarzenia w dniu 8 maja od godziny czwartej po południu wiele firm na znak powszechnej żałoby zostało zamkniętych — tak wydarzenia sprzed stu lat przybliży Dariusz Lewicki.

Niedługo po tragedii, w gmachu gimnazjum, gdzie mieściły się instrumenty orkiestry szkolnej, znaleziono paczkę z dynamitem oraz pocisk z rodzaju tych, które niegdyś rzucano z aeroplanów. Do paczki z dynamitem był przyczepiony lont — w razie wybuchu mógłby wylecieć w powietrze cały budynek.

Bolesny incydent odbił się szerokim echem po całej Polsce. W Wilnie wystawiono sztukę pt. „Sztuba” opartą na tym rzeczywistym wydarzeniu. Spektakl miał powodzenie, wystawiło go kilka teatrów w Polsce.

Fot. Dariusz Lewicki, opr. red.

Czy litewski biznes straci na zamknięciu granicy? Ekonomista: stracą firmy zachodnie

Antoni Radczenko

Władze Litwy po tym, jak kolejny raz balony z Białorusi weszły w przestrzeń powietrzną naszego kraju, zamknęły na czas nieokreślony przejścia graniczne z Białorusią. Wywołało to pewne zaniepokojenie wśród litewskich przedsiębiorców.

REAKCJA BIZNESU I KWESTIA ŁAŃCUCHA LOGISTYCZNEGO

Wraz z zamknięciem granicy Litwy z Białorusią sekretarz generalny Międzynarodowego Stowarzyszenia Transportu i Logistyki (TTLA) Povilas Drižas oświadczył, że łańcuch logistyczny transportu zostanie zakłócony, a straty mogą sięgnąć dziesiątek milionów euro. Jego zdaniem sama decyzja o zamknięciu granicy z Białorusią nie jest kwestionowana przez branżę. „To jest odpowiedzialność państwa do podejmowania odpowiednich decyzji” — powiedział w rozmowie z agencją informacyjną BNS.

Drižas jest przekonany, że obrót handlowy pomiędzy krajami UE a na przykład krajami Azji Środkowej będzie kontynuowany. „Handel Unii Europejskiej z takimi krajami, jak Białoruś lub Kazachstan będzie trwał nadal. Litwa była korytarzem tego tranzytu. Teraz ruch towarów będzie trwał nadal, tylko pytanie, czy będzie odbywał się przez Polskę, czy Łotwę” — oświadczył przedstawiciel branży transportowej.

Pomysł z zamknięciem granicy nie spodobał się również Litewskiemu Stowarzyszeniu Przewoźników „Linava”. „Kwestie bezpieczeństwa powietrznego powinny być rozwiązywane w przestrzeni powietrznej, a nie na drogach przygranicznych. Nie powtarzajmy błędów naszych sąsiadów” — oświadczył sekretarz generalny „Linava” Narūnas Raulinaitis. Mówiąc o sąsiadach, miał na myśli Polskę, która również zamknęła

Zamknięcie granicy z Białorusią nie będzie miało wpływu na litewską gospodarkę, sądzi w rozmowie z „KW” ekonomista Aleksandras Izgorodninas. Stracić mogą natomiast zachodnie firmy, które eksportują produkty na Białoruś.

|| Od niedzieli wieczór przejścia graniczne z Białorusią zostały zamknięte

przejścia graniczne, ale później zrezygnowała z tego rozwiązania.

SKUTKI ZAMKNIĘCIA ODCZUJĄ POJEDYNCZE SPÓŁKI

W 2024 r. całkowity eksport Litwy na Białoruś wyniósł nieco ponad 1 mld euro, co stanowiło 2,4 proc. całkowitego eksportu Litwy. Eksport towarów pochodzenia litewskiego osiągnął wartość 34 mln euro, czyli 3,24 proc. całkowitego eksportu towarów litewskiego pochodzenia.

— Sądzę, że większego wpływu na naszą gospodarkę zamknięcie granicy z Białorusią nie spowoduje. Najbardziej odczuje to sektor transportowy. Mówiąc o spółkach transportowych, warto pamiętać, że po rozpoczęciu się pełnoskalowej wojny w Ukrainie to one dosyć szybko przeorientowały się na inne rynki. Teraz ponad 80 proc. litewskich spółek transportowych jest zorientowana na rynek Unii Europejskiej. Sądzę, że problemy z powodu zamknięcia granicy mogą odczuć tylko pojedyncze

firmy, ale w kontekście globalnym wpływ na naszą gospodarkę będzie minimalny — podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Aleksandras Izgorodninas, ekonomista banku Citadele.

TRUDNIEJ DLA ZACHODNICH

Większe koszty, jak uważa rozmówca, poniosą zachodnie firmy, które przez Litwę eksportowały produkcję na Białoruś.

— Jeśli weźmiemy strukturę litewskiego eksportu na Białoruś, to zobaczymy, że w ponad 90 proc. mamy do czynienia z reeksportem. Litewska produkcja zajmuje bardzo małą część, więc te spółki na pewno stracą. Stracą pod tym względem, że będą musiały znaleźć alternatywne szlaki na Białoruś dla swej produkcji. Z pewnością ta droga będzie droższa, bo generalnie, kiedy mówimy o handlu zagranicznym, to spółki zawsze szukają tańszych dróg, tym niemniej, nie dotyczy to litewskiego biznesu — ocenia Izgorodninas.

14.>>

CO Z BIAŁORUSKĄ GOSPODARKĄ?

Czy zamknięcie przejść granicznych może mieć wpływ na białoruską gospodarkę?

— Warto pamiętać, że handel zagraniczny jest bardzo dynamicznym i szybko dostosowującym się do zmian sektorem. Jestem przekonany, że to wpłynie na gospodarkę Białorusi. Spółki eksportujące na zewnątrz będą musiały znaleźć alternatywne drogi. Sens polega na tym, że to będą droższe szlaki. Jeśli biznes wybierał Litwę na swój kraj tranzytowy, oznacza, że to był najtańszy wariant. Na pewno obie strony dostosują się do sytuacji, czyli zachodnie spółki eksportujące do Białorusi oraz białoruskie eksportujące do Europy. W przypadku pierwszym, spółki zachodnie, korzystając z alternatywnej drogi, będą musiały podnieść cenę. W przypadku drugim, białoruskie spółki będą musiały wydać więcej środków finansowych na eksport, to oznacza, że będą miały mniejszy zysk. W obu przypadkach koszty poniosą białoruscy obywatele — zaznacza ekonomista.

OGRANICZENIA I WYJĄTKI

W niedzielę w nocy zostały zamknięte przejścia graniczne w Miednikach i Solecznikach. W Solecznikach przejście nadal jest nieczynne, natomiast na przejściu granicznym w Miednikach ruch jest ograniczony.

Ograniczenia tutaj nie działają na: osoby posiadające paszporty dyplomatyczne lub przewożące pocztę

dyplomatyczną Republiki Litewskiej; podróżujących z uproszczonym dokumentem tranzytowym wydanym na podstawie rozporządzenia Rady Europy nr 693/2003, czyli podróżnych udających się tranzytem do obwodu kaliningradzkiego z Białorusi i z powrotem; obywateli Republiki Litewskiej oraz obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin podróżujących do Republiki Litewskiej; osób posiadających ważne zezwolenie na pobyt w Republice Litewskiej i udających się do tego kraju.

ZALECENIA MSZ

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy odradza obywatelom Litwy jeździć na Białoruś, natomiast tym, którzy teraz są na terytorium Białorusi, zaleca się niezwłocznie opuścić kraj.

„W ostatnim czasie nasiliły się wrogie i prowokacyjne działania instytucji białoruskich wobec obywateli Republiki Litewskiej, którzy już przebywają lub tymczasowo przybyli na terytorium Republiki Białorusi. Obywatele Litwy są bezprawnie zatrzymywani, a wobec nich wysuwane są sfabrykowane oskarżenia. Pomoc konsularna na terytorium Białorusi może być udzielana jedynie w bardzo ograniczonym zakresie lub w ogóle nie być dostępna” — czytamy na stronie MSZ RL.

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

■ Branża transportowa jest zaniepokojona zamknięciem granicy z Białorusią

**Badanie: ekrany szkodzą
wynikom w nauce**

Im więcej godzin przed ekranem w dzieciństwie, tym niższe wyniki z czytania i matematyki w szkole podstawowej — wskazuje nowe badanie przeprowadzone w Ontario. Analiza, której wyniki opublikowano w czasopiśmie „JAMA Network Open”, została przeprowadzona przez dr Catherine Birken z The Hospital for Sick Children oraz dr Jonathona Maguire’a z Unity Health Toronto’s St. Michael’s Hospital. Badanie objęło ponad 3 tys. dzieci w latach 2008-2023.

Naukowcy powiązali dane dotyczące czasu ekranowego zgłaszanego przez rodziców z wynikami standaryzowanych testów EQAO z czytania i matematyki w klasach 3 i 6.

Każda dodatkowa godzina dziennie spędzona przed ekranem w wieku przedszkolnym wiązała się z 10-procentowym spadkiem prawdopodobieństwa osiągnięcia wyższych wyników w testach szkolnych.

„Czas spędzany przed ekranem jest częścią codziennego życia większości rodzin, a wysoki poziom ekspozycji, szczególnie na telewizję i media cyfrowe, może mieć wymierny wpływ na wyniki dzieci w nauce” — powiedziała dr Catherine Birken, główna autorka badania.

„Podkreśla to wagę opracowywania wczesnych interwencji dla małych dzieci i ich rodzin, promujących zdrowe nawyki związane z korzystaniem z ekranu” — dodała.

Dane EQAO dla klasy 3 analizowano na podstawie deklarowanego czasu ekranowego w średnim wieku 5,5 roku (średnio 1,6 godziny dziennie). W przypadku klasy 6 analizę oparto na czasie ekranowym mierzonym w wieku 7,5 roku (średnio 1,8 godziny dziennie).

Negatywne powiązania między czasem spędzonym przed telewizorem, komputerem i urządzeniami mobilnymi a wynikami z czytania i matematyki zaobserwowano zarówno u chłopców, jak i dziewcząt. Wpływ na osiągnięcia w zakresie pisania był jednak ograniczony.

Opr. J.B. na podst. PAP

Program Opiek Matki Bożej Ostrobramskiej

Rok Jubileuszowy — to czas łaski ustanowiony przez Kościół. Podczas tygodnia Opiek, który odbędzie się w dniach 9-16 listopada br., jesteśmy zaproszeni do refleksji nad tym, co dla nas oznacza stwierdzenie „Maryja, pełna łaski”.

Opis ten ukazuje Ją przede wszystkim jako osobę obdarzoną łaskami Bożymi. Wyraził to swymi słowami Archanioł Gabriel w chwili Zwiastowania (por. Łk 1,28).

Temat Opiek ukazuje również Maryję jako pośredniczkę łask Bożych. Maryja, jako Matka miłosierna, nie pozostaje obojętna na cierpienia i potrzeby swoich dzieci — dostrzega je, rozpoznaje i natychmiast śpieszy z pomocą. Potwierdzają to wota eksponowane w Kaplicy Ostrej Bramy i przechowywane w skarbcu. Za każdym z nich kryje się konkretna historia doświadczonej pomocy.

Maryja, jako pełna łaski, jest przykładem osoby otwartej na Boga, jako pokorna służebnica Pańska, zaprasza nas do otwarcia się na Boga i pozwolenia Mu na czynienie cudów w naszym życiu.

Zamieszczona poniżej modlitwa niech będzie wyrazem naszego oddania Maryi i zaufania do Niej.

Totus Tuus

(według św. Jana Pawła II)

Pełna łaski, Maryjo Dziewico, byłaś cichą świadkinią Bożych planów. Twoje serce pełne macierzyńskiej miłości i wstawiennictwa nigdy nie ustaje,

nawet w najtrudniejszych chwilach. Twoje zaufanie Panu niech nas inspiruje, abyśmy nie wahali się wyciągnąć ręk i przyjąć Jego wolę. Twoje posłuszeństwo niech będzie dla nas gwiazdą przewodnią, prowadzącą przez ciemności życia. Pomóż nam zawsze mówić: „Niech się stanie”, jak Ty powiedziałaś, abyśmy mogli stać się współpracownikami w dziele Bożej łaski. Totus Tuus — Cały Twój, Maryjo, pozwól mi zawsze być Twoim wiernym sługą. Amen.

CODZIENNY PROGRAM OPIEK

06.30 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
07.30 — Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
08.00 — Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
08.00 — Godzinki ku czci NMP w kościele (w jęz. polskim)
09.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
10.30 — Nowenna i modlitwa za kapłanów w kościele (w jęz. litewskim)
11.00 — Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)

13.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
15.00 — Msza św. w kościele (z wyjątkiem niedziel)
16.00 — Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. polskim)
17.00 — Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
17.00 — Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w językach obcych, z wyjątkiem niedziel)
18.00 — Akatysta ku czci NMP w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
19.00 — Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)

UWAGA!

Msze św. w kaplicy Ostrobramskiej w niedziele o godz. **11.00** i **13.00** będą się odbywały przy otwartym oknie.

Ostrobramskie Centrum Pielgrzymkowe czynne codziennie w godz. od **10.00 do 19.00**.

Transmisja Mszy św. o godz. **13.00** na antenie Radia „Znad Wilii” (103,8 FM).

Transmisje wideo oraz więcej informacji — www.ausrosvartai.lt/pl

Fot. Marian Paluszkiewicz

Święci związani z Litwą. „Każdy z nas jest powołany do świętości”

Aneta Sokołowska

Z okazji zbliżającego się Dnia Wszystkich Świętych wspólnie z ks. Tadeuszem Jasińskim, rezydentem parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie oraz redaktorem naczelnym katolickiej gazety „Spotkania”, przypominamy sylwetki świętych i błogosławionych ściśle związanych z Litwą.

— Świętych, czyli zbawionych jest naprawdę więcej niż tych, których kościół oficjalnie uznał za świętych lub błogosławionych. Ale tych oficjalnie ogłoszonych też mamy całkiem sporo — zauważa w rozmowie z „KW” ks. Tadeusz Jasiński.

PIERWSZY — ŚW. KAZIMIERZ

Na czoło tej listy wysuwa się św. Kazimierz, wnuk króla Władysława Jagiełły. Symbolicznie łączy on Polskę i Litwę. Urodził się w Krakowie na Wawelu, zmarł w Grodnie, a jego relikwie spoczywają w katedrze wileńskiej.

— To pierwsza kanonizacja w tym regionie, Kazimierz został uznany jako osoba na pewno zbawiona i cieszy się już chwałą Królestwa Bożego. Historycznie łączy Polskę i Litwę, podobnie jak św. Jadwiga, która również została ogłoszona świętą. Co prawda, nie jest on jej potomkiem, bo zmarła młodo, jego babcią jest Zofia Holszańska. Nieco wcześniej żył bł. Michał Giedroyc, patron chorych. Urodził się podobno niedaleko Wilna, we wsi Giedrojcie, która należała do jego rodziców. Choć większość życia spędził w Krakowie, zmarł w 1485 r. To kolejny przykład świętego powiązanego zarówno z Polską, jak i Litwą — przypomina ks. Jasiński.

Z CZASÓW DAWNYCH I NOWYCH

Wielu świętych było związanych z Wilnem poprzez naukę lub pracę duszpasterską, jak: św. Józef

Św. Kazimierz, wnuk króla Władysława Jagiełły, urodził się w Krakowie na Wawelu, zmarł w Grodnie, a jego relikwie spoczywają w katedrze wileńskiej
Fot. Marian Paluszkiwicz

Koncewicz — urodzony na Wołyniu, uczył się w Wilnie i był proboszczem parafii Trójcy Świętej (unickiej); św. Andrzej Bobola — urodzony w Strachocinie, zamordowany koło Pińska, wcześniej pracował w Wilnie, m.in. w kościele św. Kazimierza; św. Rafał Kalinowski — urodzony w 1835 r. w Wilnie, inżynier i uczestnik powstania styczniowego, po zesłaniu na Sybir przeżył głębokie nawrócenie, został karmelitą, zmarł w 1907 r. w Wadowicach.

— Z czasów nowszych, warto wymienić również bł. Jerzego Matulewicza, biskupa wileńskiego, bł. Teofila Matulionisa oraz św. Faustynę Kowalską, która w Wilnie doświadczyła licznych objawień Jezusa Miłosiernego. Jej spowiednik, bł. ks. Michał Sopoćko, pomagał w zapisaniu obrazu „Jezu, ufam Tobie” — opowiada ks. Jasiński.

POWOLANI DO ŚWIĘTOŚCI

Region wileński jest też miejscem narodzin wielu błogosławionych męczenników:

bł. Antoni Majewski — urodzony w Wilnie, franciszkanin, zamordo-

wany w Oświęcimiu; bł. Bonifacy Żukowski — urodzony w Niemczynie, franciszkanin, także zamęczony w Oświęcimiu; bł. Anna Kukułowicz — nazaretanka, która ofiarowała życie razem ze współsiostrami za aresztowanych mieszkańców Nowogródka.

— Nie możemy zapomnieć o osobach zmarłych w opinii świętości i kandydatkach do ołtarzy, takich jak siostra od Aniołów Helena Majewska, Wanda Boniszewska ze stygmatami czy Joanna Krypaitis, która znosiła cierpienie i choroby z niezłomną wiarą. W opinii świętości pozostają też architekt Antoni Wiwulski, malarzka Anna Krepsztul oraz ks. Józef Obrębski — podkreśla ks. Jasiński.

— Każdy z nas jest powołany do świętości. Jak mówi Pismo Święte: „Świętymi bądźcie, bo Święty jest wasz Ojciec w niebie”. Z okazji Święta Wszystkich Świętych zachęcam wszystkich do otwarcia serca na Bożą miłość i moc oraz do podążania drogą świętości i zbawienia — dodaje redaktor naczelny katolickiej gazety „Spotkania”. ■

Orlen Lietuva ma nowego prezesa

Od poniedziałku 27 października Dariusz Zonenberg kieruje litewską spółką Orlen Lietuva należącą do polskiego koncernu naftowego Orlen. Nowy prezes określił zobowiązania.

ZASTĄPI PASZKOWICZA

Jak poinformowała spółka Orlen Lietuva, Dariusz Zonenberg, który do tej pory pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. technologii i inwestycji, będzie zarówno dyrektorem generalnym spółki, jak i przewodniczącym zarządu. Zastąpi on Zbigniewa Paszkowicza, który kierował spółką i jej zarządem od listopada ubiegłego roku.

Dariusz Zonenberg zapowiada, że zamierza poświęcić „szczególną uwagę” budowie instalacji do głębokiego przetwarzania ropy naftowej (ang. „Bottom of the barrel”). Pozwoli to przetwarzać więcej frakcji ropy naftowej, zwiększając tym samym skuteczność rafinerii.

„Jestem zobowiązany do realizacji długoterminowej strategii Orlen Lietuva, opierając się na swoim doświadczeniu zdobytym podczas pracy tutaj, na Litwie” — powiedział Dariusz Zonenberg w komunikacie.

Jak informuje spółka, nowo mianowany dyrektor posiada tytuł magistra w inżynierii mechanicznej uzyskany na Politechnice Warszawskiej. Ukończył również dwa kierunki na studiach podyplomowych — z zakresu zarządzania w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz z zakresu informatyki na Politechnice Warszawskiej.

ORLEN LIETUVA — NAJWIĘKSZY PODATNIK

Orlen Lietuva jest strategicznym przedsiębiorstwem kraju i największym podatnikiem zarządzającym rafinerią ropy naftowej w Możejках, terminalem naftowym w Butyndze oraz terminalem kolejowym w Maćkowie (lit. Mockava), a także jedynym przetwórcą ropy naftowej w krajach bałtyckich. Zatrudnia ponad 1 500 pracowników.

Obecnie firma realizuje wart około 1 mld euro projekt modernizacji rafinerii ropy naftowej w Możejках,

■ Dariusz Zonenberg nowym prezesem Orlen Lietuva **Fot. Orlen Lietuva, opr.red.**

Grupa Orlen działa na rynkach 10 krajów — w Polsce, Czechach, Niemczech, Litwie, Słowacji, Węgrzech, Austrii, Kanadzie, Norwegii i Pakistanie. Jako największy płatnik podatków angażuje się też społecznie, m.in. aktywnie wspiera Hospicjum im. bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie pod kierownictwem s. Michaeli Rak.

którego celem jest zwiększenie efektywności przetwarzania ropy naftowej — projekt ten powinien zostać ukończony w przyszłym roku, chociaż pierwotnie planowano jego zakończenie we wrześniu tego roku.

Równolegle firma kończy budowę własnej farmy fotowoltaicznej — elektrowni słonecznej o mocy 45 GWh. Elektryczność produkowana w tej farmie ma zaspokajać bezpośrednio cele rafinerii. Kierownictwo podkreśla, że w ten sposób rafineria nie tylko ograniczy swój wpływ na środowisko, ale też zwiększy swoją niezależność od lokalnego rynku prądu. Jak zauważa firma, rafineria jest „jednym z najbardziej energo-

chłonnych zakładów przemysłowych w regionie”. Ta inwestycja również ma być ukończona w 2026 roku.

INWESTYCJE ORLENU MAJĄ DUŻY ROZMACH

Orlen na Litwie znany już jest z inwestycji przeprowadzanych z rozmachem. Wcześniej, w 2023 r., do rafinerii w Możejках dostarczono urządzenie, którego waga sięgała 2 500 ton. W tym celu należało specjalnie wzmocnić i poszerzyć drogi w regionie, aby ładunek mógł przejechać z Kłajpedy (gdzie został wyładowany) do rafinerii. Wiózł go pojazd o długości 95 m, złożony z kilku przyczep. Na urządzeniu był wywieszony baner z napisem „Istorinė kelionė” (pol. „historyczna podróż”). Napis nieprzypadkowy — takiego ładunku dotychczas nikt na Litwie nie przewoził.

Grupa Orlen działa na rynkach 10 krajów — w Polsce, Czechach, Niemczech, Litwie, Słowacji, Węgrzech, Austrii, Kanadzie, Norwegii i Pakistanie. Jako największy płatnik podatków angażuje się też społecznie, m.in. aktywnie wspiera Hospicjum im. bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie pod kierownictwem s. Michaeli Rak. ■

**Opr. A. K. na podst.
BNS, mat. pras., KW**

Bank Litwy obniża wymagania dla kupujących pierwsze mieszkanie

Od sierpnia 2026 r. osoby kupujące swoje pierwsze mieszkanie będą mogły zaciągnąć kredyt z mniejszym wkładem własnym niż dotychczas.

Obecnie, aby zaciągnąć kredyt na mieszkanie, należało mieć wkład własny w wysokości 15 proc. całości inwestycji. Teraz ten próg został obniżony do 10 proc. Zmiana ma ułatwić dostęp do rynku mieszkaniowego młodym ludziom i rodzinom.

ZMIANY ZACZNĄ OBOWIĄZYWAĆ WKRÓTCE

Bank Litwy (Lietuvos bankas, LB) ogłosił nowelizację przepisów dotyczących odpowiedzialnego kredytowania, która umożliwi nabywcom pierwszych mieszkań skorzystanie z niższego, 10-procentowego wkładu własnego. Zmiany zaczną obowiązywać od sierpnia 2026 r.

„Więcej możliwości dla nabywców pierwszego mieszkania, zmniejsza się wymóg wkładu własnego (...) z 15 do 10 procent” — powiedział prezes LB Gediminas Šimkus. Jak zaznaczył, zmiana dotyczy głównie młodych ludzi i młodych rodzin.

Zdaniem ekspertów kredyty udzielane na zakup pierwszego mieszkania charakteryzują się niższym poziomem ryzyka. „Ponieważ jest to jedyne mieszkanie danej osoby, miejsce zamieszkania i nikt nie chce stracić domu” — podkreślił Šimkus.

Niższy wymóg wkładu własnego będzie przysługiwał tylko dla osób, które nie posiadały nieruchomości w ciągu ostatnich pięciu lat. Osoby posiadające już mieszkanie, ale zaciągające pierwszy kredyt, nadal będą musiały zgromadzić co najmniej 15 proc. wartości nieruchomości.

REAKCJA NA WZROST CEN MIESZKAŃ

Bank Litwy wskazuje, że w warunkach wysokich cen nieruchomości zgromadzenie 15 proc. wkładu jest trudne nawet dla osób o stabilnych dochodach. „Obecnie osoba zarabia-

jąca średnią pensję w Wilnie musi oszczędzać na początkową wpłatę około 10 lat, jeśli co miesiąc przeznaczą na to jedną dziesiątą swoich dochodów: a to dość długi okres” — stwierdził Gediminas Šimkus.

LB przewiduje, że złagodzenie wymagań może zachęcić nowych kredytodawców do wejścia na rynek.

W przypadku kredytów na zakup drugiego lub kolejnego mieszkania obowiązywać będzie nadal wymóg 30-procentowego wkładu własnego. Wyjątek przewidziano dla osób, które spłaciły ponad połowę każdego już zaciągniętego kredytu mieszkaniowego — wówczas wystarczy 15 proc. „Ponieważ wartość nieruchomości rosła bardzo szybko, okazało się, że wymóg 30 proc. wkładu własnego spełniała coraz większa część inwestorów” — zauważył prezes LB.

Według banku centralnego rosnące zainteresowanie zakupem nieruchomości inwestycyjnych oraz ograniczona podaż mieszkań mają znaczący wpływ na dostępność lokali mieszkalnych.

Zmieniono również sposób oceny zdolności kredytowej. Od sierpnia 2026 r. banki będą oceniać, czy kredytobiorca poradziłby sobie ze spłatą, gdyby oprocentowanie osiągnęło 6 proc. Rata kredytu nie będzie mogła

przekraczać 50 proc. dochodu. „Ma to na celu wzmocnienie odporności kredytobiorców i złagodzenie wpływu wahań stóp procentowych” — powiedział Šimkus.

Obecnie obowiązuje model dwuprocentowy, zakładający ograniczenia przy oprocentowaniu 5 proc. i dwóch progach — 40 proc. i 50 proc. dochodu.

RYNEK DOSTANIE CZAS NA ADAPTACJĘ

Bank Litwy szacuje, że wprowadzone zmiany mogą w ciągu trzech lat zwiększyć ceny nieruchomości o 1,6 proc. powyżej poziomu wynikającego z normalnych warunków rynkowych. Termin wejścia w życie przepisów — sierpień 2026 — ma dać bankom i innym uczestnikom rynku czas na dostosowanie procedur i systemów informatycznych.

Decyzją o odłożeniu reformy uwzględnia również możliwy wpływ środków wycofywanych z drugiego filaru systemu emerytalnego na rynek mieszkaniowy. Jednak obniżony próg wkładu własnego nie będzie obowiązkowy — banki zachowają możliwość indywidualnej oceny ryzyka i ustalania wyższych wymagań. ■

Opr. J. B. na podst. BNS

Zgromadzenie wkładu własnego na pierwsze mieszkanie zajmuje dziś średnio 10 lat **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Godne pożegnanie umierającego stanie się obowiązkiem szpitali

Aneta Sokołowska

Od 1 listopada szpitale będą musiały zapewnić bliskim umierających pacjentów warunki do spokojnego i intymnego pożegnania. Jak dowiedział się „KW” w resorcie ochrony zdrowia, to pierwszy raz, gdy obowiązek ten zostaje formalnie wskazany w przepisach. Jednak to same placówki medyczne mają określić, jak ma przebiegać pożegnanie umierającego.

Dla wielu rodzin możliwość pożegnania się z bliską osobą ma ogromne znaczenie emocjonalne. Pozwala przeżyć żałobę w sposób spokojniejszy i bardziej godny, co podkreślają psycholodzy i duchowni towarzyszący pacjentom w hospicjach.

SZPITALY DECYDUJĄ SAME

„Ministerstwo Ochrony Zdrowia zobowiązało krajowe placówki medyczne do określenia w swoich wewnętrznych procedurach zasad zapewnienia bliskim możliwości godnego pożegnania umierającego pacjenta. Zmiana ta zostanie wprowadzona poprzez uzupełnienie zarządzenia ministra ochrony zdrowia nr V-338 z 2008 roku i wejdzie w życie 1 listopada 2025 roku” — poinformowano „Kurier Wileński” w nadesłanym oświadczeniu z Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

Nowe przepisy wprowadzone przez resort ochrony zdrowia zobowiązują wszystkie placówki medyczne do ujęcia w swoich wewnętrznych regulaminach zasad umożliwiających godne pożegnanie osoby umierającej. To pierwszy raz, gdy obowiązek ten zostanie formalnie zapisany w przepisach. Do tej pory sposób organizacji pożegnania zależał wyłącznie od dobrej woli personelu lub możliwości placówki. Dotychczas obowiązek zapewnienia takiej możliwości przez placówki medyczne świadczące opiekę stacjonarną nie był prawnie uregulowany. Ministerstwo podkreśla, że nie może szczegółowo określić, jak ma wyglądać proces pożegnania, ze względu na różnice w infrastrukturze

Do tej pory szpitale często umożliwiały bliskim pożegnanie osoby umierającej, jednak działania te wynikały głównie z dobrej woli personelu, a nie z przepisów prawa **Fot. Marian Paluszkiewicz**

i charakterze poszczególnych jednostek medycznych. Dlatego to właśnie krajowe placówki będą musiały opracować własne procedury, określające sposób zapewnienia godnego pożegnania umierającego pacjenta przez jego bliskich. Ministerstwo podkreśla, że chodzi o zapewnienie bliskim prawa do prywatności i spokoju, a samym pacjentom — możliwości odejścia z godnością i w obecności najbliższych.

DOTYCHCZAS DECYZJE PODEJMOWAŁ PERSONEL PLACÓWKI

„W praktyce oznacza to, że niektóre szpitale mogą wydzielić specjalne pomieszczenia, w których rodzina będzie mogła pożegnać się z pacjentem w spokoju i intymności, natomiast inne — dysponujące mniejszą przestrzenią — mogą zastosować rozwiązania tymczasowe, takie jak przegrody oddzielające łóżko chorego. Na ten cel nie zostaną przeznaczone dodatkowe środki finansowe, dlatego do 1 listopada bieżącego roku wszystkie placówki zajmujące się opieką stacjonarną muszą opracować własne procedury określające sposób realizacji tego obowiązku” — podkreślono w komunikacie resortu zdrowia.

Do tej pory szpitale często umożliwiały bliskim pożegnanie osoby umierającej, dbając o zachowanie godności i prywatności, jednak działania te wynikały głównie z dobrej woli personelu, a nie z przepisów prawa. Zdarzały się również przypadki, gdy krewni byli proszeni o opuszczenie oddziału po godzinach odwiedzin, co uniemożliwiało im ostatnie pożegnanie z chorym. Jedynie placówki świadczące stacjonarną opiekę paliatywną miały obowiązek zapewnienia odwiedzin o każdej porze.

NOWY OBOWIĄZEK

„Wraz z wejściem w życie nowelizacji rozporządzenia Ministra Ochrony Zdrowia, od 1 listopada 2025 roku wszystkie placówki opieki zdrowotnej będą musiały zagwarantować w swoich regulaminach wewnętrznych możliwość godnego i spokojnego pożegnania osoby umierającej. Nowe przepisy mają zapewnić bliskim pacjentów prawo do prywatności, a samym chorym — odejście w atmosferze godności i szacunku” — napisano w nadesłanym oświadczeniu. ■

Eksperci apelują: ferie to czas na cyfrowy detoks dzieci

Jesienne wakacje to nie tylko przerwa w nauce, ale też moment dla pielęgnowania zdrowia emocjonalnego dzieci. Psycholodzy podkreślają, że to czas na regenerację, budowanie relacji i rozwijanie wewnętrznej równowagi.

WAKACJE JAKO CZAS EMOCJONALNEJ REGENERACJI

Centrum Zdrowia Psychicznego Instytutu Higieny przypomina, że po intensywnych pierwszych miesiącach roku szkolnego dzieci potrzebują nie tylko odpoczynku fizycznego, lecz przede wszystkim emocjonalnego.

„Wielu rodziców postrzega wakacje wyłącznie jako czas fizycznego odpoczynku lub nowych wrażeń, ale dla dziecka ważniejsza jest emocjonalna przerwa — możliwość bycia sobą, zabawy, popełniania błędów, tworzenia, cieszenia się wolnością. Właśnie takie chwile pomagają kształtować silniejszą pewność siebie dziecka i więź z rodziną” — mówi Agnė Tarbejevaitė, psycholog dziecięcy, mama dwójki dzieci.

Według specjalistki każde dziecko ma indywidualne potrzeby i wrażliwość, dlatego rolą rodziców jest wsparcie w odnalezieniu odpowiedniej równowagi między aktywnością a wypoczynkiem. Nawet jeśli nie da się spędzić całych wakacji razem, warto zadbać o wspólne wieczory czy weekendy.

Jednym z najprostszych sposobów na wzmocnienie zdrowia psychicznego dziecka jest codzienne przebywanie na świeżym powietrzu. Krótkie spacerunki czy zabawy w parku redukują stres, poprawiają nastrój i sprzyjają szczerym rozmowom. Odgłosy przyrody i ruch wpływają kojąco na emocje, a wspólne spacerunki to okazja do budowania relacji i wyciszenia po intensywnych tygodniach szkolnych.

OGRANICZENIE EKRANÓW

Eksperci wskazują, że po długim czasie spędzonym przed ekranem w trakcie nauki, dzieci potrzebują cyfrowego detoksu. Zbyt długie korzystanie z telefonu czy komputera może obniżać samopoczucie i koncentrację. Warto zastąpić ten czas wspólnymi aktywnościami: planszówkami,

rodzinnymi wycieczkami czy po prostu rozmowami przy kolacji.

„Dzieci chętnie zamieniają czas spędzany przed ekranami na wartościowe zajęcia: rodzinne wycieczki, gry planszowe lub ruchowe, wieczorne rozmowy z bliskimi. Najważniejsza jest inicjatywa i wsparcie dorosłych, pomagające odkryć prawdziwą więź, wspólne spędzanie czasu i radość życia poza ekranem” — podkreśla Agnė Tarbejevaitė.

Choć wakacje kojarzą się z luzem, całkowite odejście od rutyny może utrudnić dziecku powrót do szkoły. Warto zachować stały rytm snu, posiłków i aktywności, co pomoże dziecku szybciej wrócić do szkolnych obowiązków bez dodatkowego stresu.

WZMACNIANIE RELACJI

Jesienne ferie to również czas na budowanie relacji z rówieśnikami i bliskimi. To dobry czas na spotkania z przyjaciółmi i rodziną. Dzieci mają wtedy szansę nawiązywać nowe relacje, prezentować się w nowym oto-

czeniu i wzmacniać swoją samoocenę. To szczególnie istotne dla dzieci nieśmiałych lub zmagających się z trudnościami społecznymi.

Wspólne gotowanie, rysowanie czy słuchanie muzyki to nie tylko przyjemność, ale też sposób na rozwijanie pasji i umiejętności. Rodzice powinni doceniać zaangażowanie dziecka, nie tylko efekty — wzmacnia to jego pewność siebie i poczucie akceptacji.

Jednak nie każde dziecko pragnie aktywnego wypoczynku. Niektórym wystarczy spokojny czas w domu, bez presji. Otwarte rozmowy o uczuciach i potrzebach dziecka pomagają uniknąć napięcia i pozwalają lepiej zaplanować czas wolny.

„Nawet krótki odpoczynek może stać się znaczący, jeśli towarzyszy mu więź, zrozumienie i uwaga. Dziecko nie potrzebuje »super wakacji« — potrzebuje wartościowego czasu spędzonego z rodziną, kiedy czuje się ważne i wysłuchane” — mówi psycholog Agnė Tarbejevaitė.

Opr. J. B. na podst. inf. Instytutu Higieny

Dzieci spędzające czas na świeżym powietrzu — mają szansę w naturalny sposób na wyciszenie i wzmocnienie emocjonalne Fot. Marian Paluszkiewicz

„Gra, gra kapela”. Festiwal Kapel i Muzyków Ludowych w Rudominie

Republikański Festiwal Kapel i Muzyków Ludowych „Gra, gra kapela” na stałe wpisał się w kalendarium imprez kulturalnych Rudomina i jest jednym z najbardziej oczekiwanych przez miłośników muzyki ludowej wydarzeń roku.

Celem tego festiwalu jest popularyzacja i upowszechnianie twórczości kapel oraz muzyków ludowych, a także wspieranie współpracy między regionalnymi instytucjami kultury.

Każdego roku na festiwal do Rudomina przybywają kapele nie tylko z Wileńszczyzny, ale także z różnych zakątków Litwy oraz z zagranicy. W tym roku w festiwalu, który odbył się 25 października, wzięły udział kapele z rejonów wileńskiego, trockiego, szyrwinckiego, szawelskiego, a także goście z Polski.

UCZESTNICY FESTIWALU

W tegorocznym festiwalu uczestniczyła dobrze już znana publiczności kapela Vilsa z Rykont w rejonie trockim, której kierownikiem jest Dariusz Niedźwiecki. Rzęsistymi oklaskami publiczność przywitała Kapelę Dworską, działającą przy Centrum Rzemiosła Tradycyjnego w dworze Houwältów w Mejszagole, pod kierownictwem Jolanty Łapińskiej. Na gościnnej scenie Centrum Kultury w Rudominie wystąpiła Kapela Wiejska, działająca przy Filii w Anciūnai Samorządu Rejonu Szyrwinckiego, której kierownikiem jest Alvyda Krapienė. Z niewielkiego miasteczka Bazyliany w rejonie szawelskim na festiwal przybyła „Bazilionų tradicinė kapela” pod kierownictwem Arvydas Marcinkevičiaus. Występ kapeli Zwyrtni ze wsi Huba, z gminy Czorsztyn w powiecie nowotarskim (Polska), pod kierownictwem Jolanty Bużak, nadał festiwalowi atmosferę góralskiej biesiady. Gospodarzy zaś reprezentował Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka” prowadzony przez Wioletę Cereszkę.

AUTENTYCZNE WYSTĘPY I WSPÓLNY TANIEC

Każdy zespół zaprezentował niepowtarzalny program muzycz-

Celem festiwalu jest popularyzacja i upowszechnianie twórczości kapel oraz muzyków ludowych, a także wspieranie współpracy między regionalnymi instytucjami kultury

ny, wykonując autentyczne utwory typowe dla swojego regionu. Publiczność była zachwycona charakterystycznymi muzykami i ich dźwięcznymi głosami, mogła delectować się wspaniałym światem pieśni i melodii. Pełna sala świadczyła o ogromnym zainteresowaniu muzyką ludową, która okazuje się być atrakcyjna i ważna zarówno dla młodszego pokolenia, jak i dla starszych uczestników pragnących przypomnieć sobie dźwięki młodości.

Festiwal zakończono wspólnym tańcem wszystkich uczestników. Z rąk organizatora festiwalu każdy uczestnik otrzymał pamiątkową statuetkę oraz symboliczny upominek.

Na festiwal do Rudomina przybył również prezes Fundacji „Dunajec — Pomoc Polakom na Wschodzie”, Zbigniew Konopka, który wyraził ogromną radość z możliwości uczestniczenia w tak pięknym wydarzeniu.

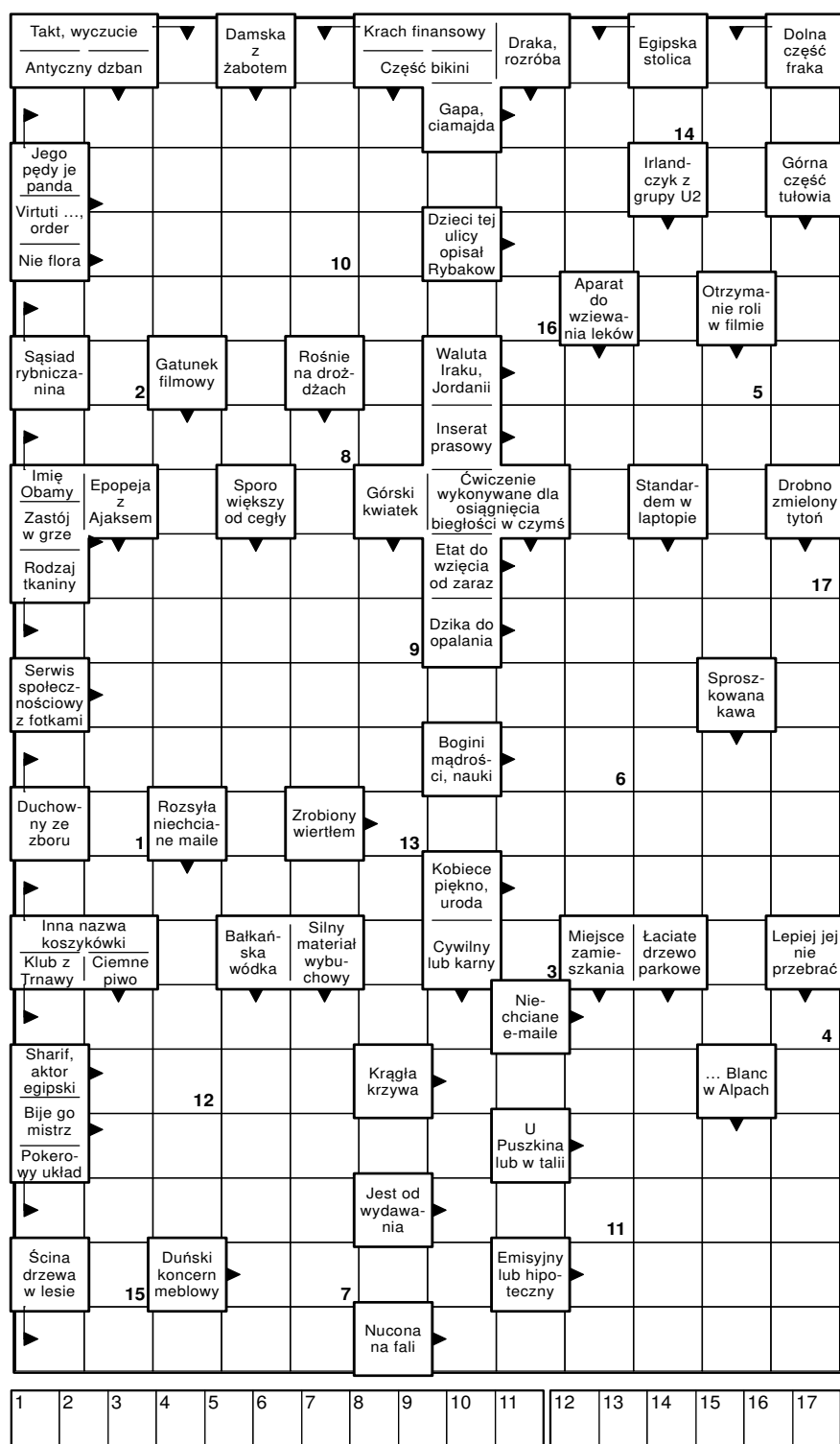
WAŻNY CZYNNIK ŁĄCZĄCY RÓŻNE GRUPY WIEKOWE

Festiwal stał się wspaniałą okazją dla wszystkich miłośników muzyki ludowej do spotkania, przypomnienia dawnych tradycji i podzielenia się brzmieniem muzyki ludowej, która pozostaje aktualna do dziś. Festiwal doskonale obrazuje znaczenie pieśni ludowych dla przedstawicieli różnych pokoleń. Muzyka ludowa jest nie tylko elementem tożsamości narodowej, ale także ważnym czynnikiem łączącym różne grupy wiekowe. Starsze pokolenia mają okazję zanurzyć się we wspomnieniach, a młodzi — nabyć tę ogromną wartość kulturową, utrwalając ją i wykorzystując we współczesnym kontekście. Takie wydarzenia przypominają, jak ważne jest pielęgnowanie tradycji muzyki ludowej, aby przetrwała ona dla przyszłych pokoleń.

Organizatorem festiwalu kapel było Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 28-29 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: PODOLE - IDEAL - RUBIKON - CEMENT - SKROŃ - BAJKONUR - RUMUN - AGAWA - EKIPA - ETYK - KUJON - CACKO - RABAN - JUHAS - KANE - ATAK - NARÓD - CZUB - FACJATA - SALAMI - ZAKAZ - TANTAL - KASIA - PARMEZAN - WATA - GROG - KAMAZ - ROLETA - ŁOWY - IDOL - SZPAN - SZKAPA

Pionowo: TOREBKA - URANIA - APLAUZ - DUMA - GUJANA - LENA - OBEJMA - OBERŻA - TRWAŁA - LINK - WENA - AMAZON - REKTORAT - NADFIOLET - ZARYS - INSUREKCJA - CZAKA - KRUK - AUKCJA - ANGLIK - LEAR - MIECH - ZAKOS - REDA - OKUP - KAJUTA - IZOTOP - DŁOŃ - NANOS - BAZIA - GALA

Hasło: Dni wolne od pracy

Uśmiechnij się!

Ogłoszenie w gazecie:

„Sprzedam encyklopedie Britannica, 40 tomów. Stan bardzo dobry. Nie będzie mi już potrzebna. Ożeniłem się tydzień temu. Żona wszystko wie lepiej”.

Mama do Jasia:

– Wiesz, ta dziewczyna, którą przeprowadziłeś, jest bardzo ładna i miła, ale wysyłając cię po osiemnastkę, miałam na myśli śmietanę.

– Dlaczego jeszcze nie wyszłaś za mąż, nikt cię nie prosił?

– Prosił i to nie raz!

– A kto?

– Mama z tatą.

Przychodzi facet do lekarza twierdząc, że jest ogólnie w złej kondycji fizycznej.

Doktor poddał go całej serii badań, po czym mówi:

– Wie pan co? W tej chwili nie mogę dokładnie stwierdzić, co panu dolega, ale myślę, że to wszystko przez alkohol.

– A jest tu jakiś trzeźwy lekarz? – zapytał z ciekawości pacjent.

Pacjent pyta się lekarza:

– Doktorze, bardzo kiepsko ze mną?

– Skąd, siedemdziesiątki pan dożyje.

– Ale siedemdziesiąt lat kończę jutro!

– A nie mówiłem.

Żona zwraca się do męża:

– Kochanie, czy kupisz mi nową torebkę?

– Ale po co? Widzę przecież doskonale, że ta stara jest jeszcze w świetnym stanie.

– No widzisz! Sam mówisz, że jest stara.

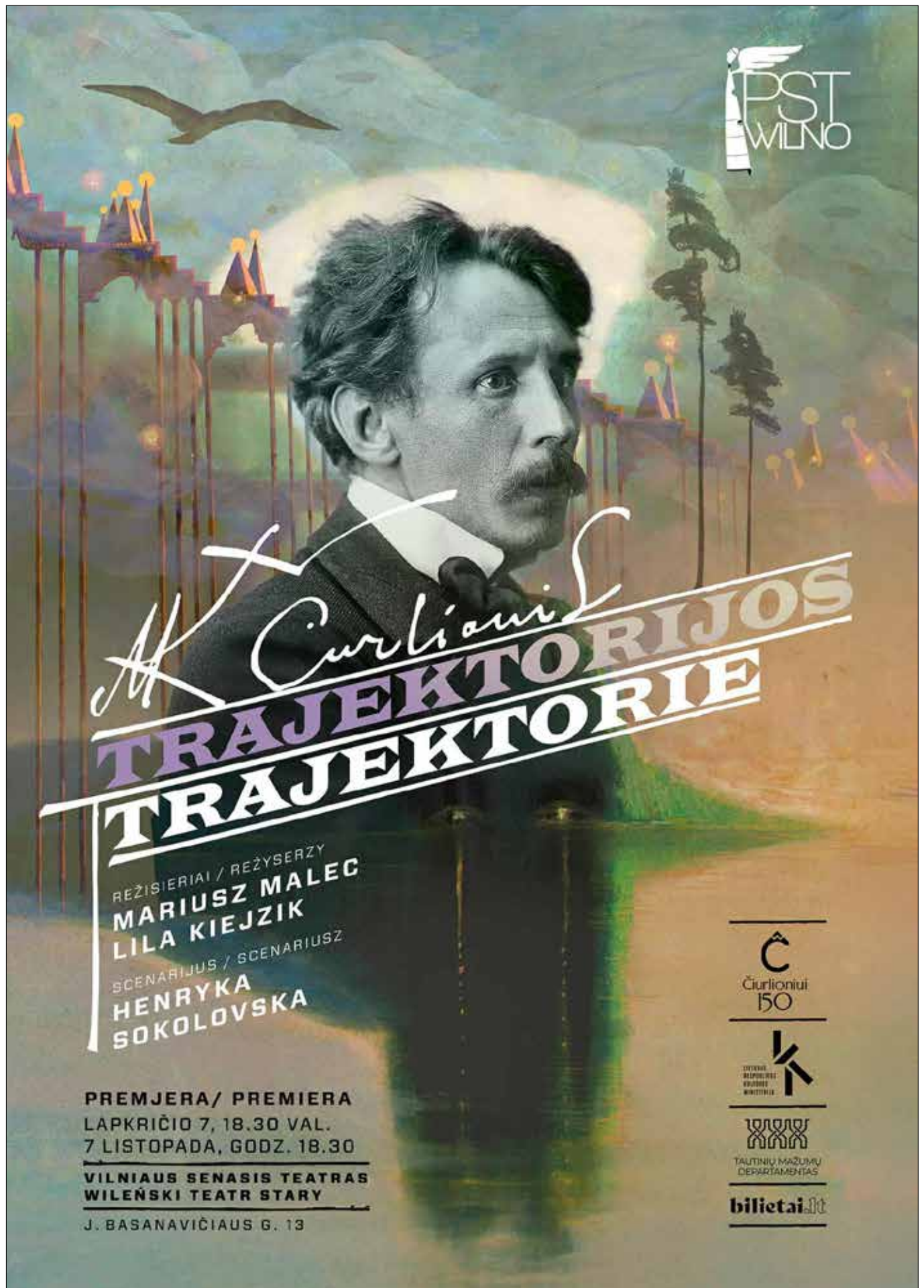
Do bacy podchodzą turyści:

– Baco, dojdziemy tą drogą nad morskie oko?

– Jasne, prościutko tylko idźcie.

Gdy turyści odeszli baba mówi sam do siebie.

– Przecie ziemia jest okrągła.

PST
WILNO

A. Čiurlionis
TRAJEKTORIJS
TRAJEKTORIE

REŽISIERIAI / REŽYSERZY
MARIUSZ MALEC
LILA KIEJZIK
SCENARIJUS / SCENARIUSZ
HENRYKA
SOKOLOVSKA

PREMJERA / PREMIERA
LAPKRIČIO 7, 18.30 VAL.
7 LISTOPADA, GODZ. 18.30
VILNIAUS SENASIS TEATRAS
WILEŃSKI TEATR STARY

J. BASANAVIČIAUS G. 13

Č
Čiurlioniui
150

L
LITERATŪROS, MOKSLŲ IR
KULTŪROS
MINISTERTAS

XXXX
TAUTINIŲ MAŽUMŲ
DEPARTAMENTAS

bilietai

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Drogo kupujemy las, ziemię. Załatwiam dokumenty. Szybkie rozliczenie.

Tel. +370 606 01 125

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. +370 683 73159

USŁUGI

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja

starych grobów i inne prace. www.gravas.lt

Tel. 0 670 06 868.

Pokrycie dachowe, naprawa. Wilno i rejon wileński.
www.vilniaus-stogai.lt
Tel. +370 64471112

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

Szybko i skutecznie uczę uczniów i dorosłych języka litewskiego. Przygotowuję do egzaminów i kategorii.

Wilno, tel. 0 600 03 308

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.

Tel. +370 686 866 68

Sprzedajemy różnego rodzaju drwa opałowe. Przywozimy od 4 kub. m i więcej. Wilno i rejon wileński. Tel. 068851937

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
 - komputery • monitory
 - kamery wideo
 - wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
 - radiotelefony
 - mikrofalówki, odkurzacze.
- Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. +370 655 222 34
www.taisykla.com

KAWIARNIA

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Sprzedaj las

(do 16 000 €
za hektar)

DROGO

Konsultacja i wycena bezpłatna!

+370 659 99929

KUPUJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

MB „ALTDENT”

(Pw. Nr. 1915)

Klinika L. i A. Tretjakovów

- Leczenie • Protezowanie
 - Implantowanie
 - Higiena jamy ustnej
 - Wybielanie zębów
 - Ortodonta. Periodontolog. Endodontolog.
- Współpracujemy z kasą chorych

AKCJA!
koronka cyrkowa – 380€
(na implant – 450€)

0 (5) 248 5793, +370 687 17 760

Ul. Parko 55-1, Vilnius, (godz. 8-17), www.altdent.lt

UAB „Termoliuksas”

zatrudni menedżera i zastępcę dyrektora.

Wynagrodzenie umowne.

Wymagania: wykształcenie wyższe techniczne.

Praca na pełny etat. Praca stacjonarna.

Miejsce pracy: Wino, ul. Ozo 20-12

Tel.: +370 68517721;

e-mail.: info@termoliuksas.lt

**GŁOSY
NOWEJ ERY**

30 X 2025 // 18:30
DOM KULTURY POLSKIEJ
W WILNIE

KAMILA JAKUBENAITE
ED EDVIN
GABRIELE ZAGARENKO Z
ZESPOŁEM „MULTIKULTURA”
GABRIELA ZDANOVIČIUTĖ
KASIA PARŠUTA
MIRA GAWIŃCZUK
KAMILĖ BARŠKUTYTĖ

REŻYSER:
MAESTRO ZBIGNIEW LEWICKI

WSTĘP ZA ZAPROSZENIAMI.
ZAPROSZENIA DO ODBIORU W
DKP (POKÓJ) 203 I NA RECEPCJI

FINANSOWANE PRZEZ
SAMORZĄD MIASTA WILNA

TVP
WILNO

6.45 Studio Wilno
7.05 „Rodzina Treflików” film anim.
7.10 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 „Smaki świata”
8.15 Przepis dnia
8.20 W Polskę jedziemy – Dolina królów
8.45 Rozmowy (nie)wygodne
9.15 Strona po stronie
9.35 Sensacje XX wieku
10.15 Polsko – indyjskie serca
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.45 „Triduum – Nadzieja”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 Info Wilno
13.05 Res Poloniae O Polsce z oddali – Jego Królewska Wysokość George Windsor
13.30 Polacy to wiedzą!
13.55 To jest grane
14.20 „Autoportret za mgłą. Olga Boznańska” film dok.
15.10 Polsko – indyjskie serca
15.25 Astronarium
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Rodzina Treflików” film anim.
17.25 Raport naukowy
17.50 S. „Dewajtis”
18.35 Ex Libris
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 Kobiety Podhala
22.15 W Polskę jedziemy
22.40 Res Poloniae O Polsce z oddali – Jego Królewska Wysokość George Windsor

23.05 Na sygnale
23.30 Info Wilno
23.45 Studio Wilno
00.05 Sensacje XX wieku

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00 Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 LRT słucha
20.00 Ośmiornica
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Stonkus bezpośrednio”
22.30 S. „Twin Peaks 3. Powrót”
23.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.20 Euromaxx

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Anupama”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Za czy przeciw?
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Midnight Special” thriller
00.55 S. „Alarm: Wydział Osób Zaginionych”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Litwa mówi
7.00 Co dalej?
8.00 Jesteśmy Ukraińcami
8.30 Myśli na święta
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Euromaxx
12.00 „Szczęśliwi. Robiąc furorę w Hollywood” film dok.
13.00 Kocham Litwę
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Kuchnia Beaty
16.00 To jest mój ogród.
16.30 „1000 cudów świata”
17.30 Detektywi historyczni
18.30 S. „Dom Marzeń”
19.15 Euromaxx
19.30 „Martwe Wilno. Historie Cmentarza Bernardyńskiego” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Radzenie sobie z nieumarłymi” horror
20.05 „100 lat. Program o długowieczności”
23.30 Gospodarstwa domowe ożywają
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „Świat według kobiet”
7.00 „Dobry wieczór szou”
8.30 „Szczęście tkwi w (nie)pieniądzach”
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”

11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Całkiem sami”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „GoŽalgiris”
19.45 Mecz Euroligi. „Žalgiris” „ASVEL”
22.00 TV3 wiadomości
22.30 „Safe Hous” film fab.

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Ale numer!”
8.30 S. „Policja wodna”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „911”
21.00 „Resident Evil. Zaświaty” film fab.
22.55 „12 rund/3” film fab.
00.45 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 „Nowy dzień”
6.00 S. „Stary”
7.30 S. „Śladami zabójców”
8.30 S. „Poświęcić wszystko”
9.30 S. „Królowa gry”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 S. „Schoody do nieba”
12.30 Sprawa gustu
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Pierwszy raz
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Najlepszy
18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Królowa gry”
21.25 S. „Mosty naszego życia”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Schoody do nieba”
01.00 Nowy dzień

5.50 S. „Strażnik Teksasu”
7.55 S. „Cobra 11”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Sardynia”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Liczba czy herb?”
13.00 S. „Dron”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 „Ostatni sprawiedliwy”
16.00 S. „Strażnik Teksasu”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Sardynia”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Skorumpowany” dramat
23.00 S. „Yellowstone”
00.00 „Dron”

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Powrót Molphara”
10.00 S. „Specjalista”
11.00 S. „Ratownictwo alpejskie”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”

16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tajemnice Brokenwood”
22.50 S. „Straż Pożarna Chicago”
23.55 S. „Sommerdahl”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akacja 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Dobre historie”
09.00 Serwis Info
09.25 S. „Za raz wracam”
10.05 S. „Ranczo”
11.05 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „To się opłaca”
13.55 „Niezwyczajne siedliska zwierząt”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 Serwis Info
16.15 Reporterzy
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za raz wracam”
22.10 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Sprawa dla reportera”
00.10 „Witos” film dok.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”

07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróże z historią”
09.15 „Dobry tytuł”
10.00 S. „Przeprawkadzi”
11.05 „Pan Tadeusz” film fab.
13.25 „Reżyserzy”
14.20 „Kolekcja Wojciech Fangor”
14.40 „Tygodnik Kulturalny”
15.35 „Księżna łowicka” dramat
17.15 S. „Przeprawkadzi”
18.20 „Wydarzenie aktualne”
18.55 „Wstęp Wolny”
19.10 „Portrety”
21.00 „Hala odlotów”
22.00 „Wszystko za życie” dramat
00.35 „Liczba doskonala” film fab.

07.15 Panorama
07.35 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Górna półka smaku”
08.30 Pytanie na śniadanie
12.40 Hello Polonia
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Za marzenia”
14.55 „Studio w kontakcie”
15.40 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
16.00 Serwis Info
16.10 Daję słowo
17.00 Słownik polsko@polski
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Makłowicz w podróży”
19.45 „Panorama”
20.10 „Polskie szlaki Północy”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia

21.25 S. „Kruk”
23.15 Polonia
 24. Tygodnik
23.50 „Tylko jeden skecz”

07.55 „Był taki dzień”
07.59 S. dok. „Wojownicy czasu”
08.30 „Fake czy historia?”
09.00 S. „Wojenne dziewczyny”
09.40 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”
10.05 S. dok. „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
10.20 „Polskie lato, węgierska jesień” film dok.
11.10 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 „Dajcie mi jabłko”
12.05 „Ponary. Nóż w serce” film dok.
13.00 „Ex Libris”
13.20 S. „1920. Wojna i miłość”
14.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
14.25 S. dok. „Rozkwit bałkańskich miast”
15.15 „Witold” film dok.
15.50 S. dok. „Historia literatury według Antoniego Libery”
16.10 „Kuchnia dwudziestolecia”
16.35 S. „Korona królów”
17.05 „Prasa donosi”
17.10 S. dok. „Sensacje XX wieku”
17.35 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
17.50 „Historia Mediów”
18.15 S. dok. „Historia Polski”
19.10 S. dok. „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
19.20 „Flesz historii”
19.35 S. dok. „Polskie 100 lat”
20.00 S. „Wojenne dziewczyny”
20.40 „Pastorz bez owczarni” film dok.
21.05 „Potop. Postscriptum” film dok.
22.00 S. dok. „Ga-

leria Widmo”
22.10 „Życie za życie. Maksymilian Kolbe” dramat
23.40 „Historia w postaciach zapisana”

01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktaria polskie
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Koncert Papieski
07.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
08.00 Po stro-nie prawdy
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Dzielną niewiastą
09.55 Święty na każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
10.45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Myśląc Ojczyzna
12.35 Przyroda i ludzie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
14.05 Mateczniki Polskości

14.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 Lecz ludzie dobrej woli jest więcej
16.00 Po stro-nie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.05 Akademia prolife
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Odpowiedzialni za Kościół
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Głos serca

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Łowcy klasyków
10.00 Łowcy staroci
13.00 Fani czterech kółek
16.00 Poszukiwacze opali
17.00 Jak to jest zrobione?
17.30 Łowcy staroci: renowacje
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Fani czterech kółek
21.00 Łowcy staroci
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

6.30 Info Wilno
6.45 Studio Wilno
7.05 Supętkowe ABC
7.25 Rozmowy na dwie głowy
7.30 Imbir i Cytryna
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Szlakiem Kolberga
8.45 Polonia 24
9.20 Ci cholerni Polacy
9.35 Sensacja XX wieku
10.15 Jesteśmy stąd
10.20 Notacje
10.30 Gra słów
10.55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11.20 Supętkowe ABC
11.40 Rozmowy na dwie głowy
11.45 Triduum Miłość
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 Info Wilno
13.05 Duchowym szlakiem
13.25 Do śmiechu!
14.15 Strona po stronie
14.30 „Helenka” film dok.
15.20 Jesteśmy stąd
15.30 Triduum Wiara
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Supętkowe ABC
17.40 Rozmowy na dwie głowy
17.45 „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Zapomniani, odzyskani
19.40 S. „Cisza nad rozlewiskiem...”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 „Sonata” film fab.
23.00 Duchowym szlakiem
23.20 S. „Ojciec Mateusz”
00.15 Info Wilno
00.30 Studio Wilno

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40
 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 1000 cudów świata
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Złoty umysł”
22.45 „Dom z zegarem w ścianach” film fantasy
00.30 „Maczeta” film akcji

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Anupama”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
21.00 „Księga luster” thriller
23.15 „Olimp w ogniu” thriller
01.35 „Rozdział II” film fab.

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 „Stonkus bezpośrednio”
7.00 LRT słucha
7.30 „Ośmiornica”
8.00 „Nasza rosyjska ulica”
8.30 Żyć tak czysto, jak to możliwe
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Pociągnięcia pędzlem do portretu państwa”
12.00 „Martwe Wilno. Historie Cmentarza Bernardyńskiego” film dok.
13.00 Oto kino!
13.30 Litwin w sercu
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Urodzeni tego samego dnia
16.00 Drogi. Samochody. Ludzie
16.30 „1000 cudów świata”
17.30 „Wieczór z Audriusem Giržadasem”
18.30 S. „Dom Marzeń”
19.15 Euromaxx
19.30 „Plan B. Jak rozwijać myślenie krytyczne i umiejętność doceniania pokoju”
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Don Juan” dramat
23.10 „Prosta historia” dramat
01.05 S. „Komisarz Rex”

6.00 „Farma Vytera”
7.00 „Gliny”
8.30 „Zrób to sam”
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Tylko my dwoje”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV pomoc
17.55 „Pomysł na dom z IKEA”
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Koko” film anim.
21.30 TV 3 wiadomości
22.30 „Pacific. Rebelia” dramat
00.50 „To my” thriller

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.40 „Ale numer!”
8.30 S. „Policja wodna”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 „Gladiatorzy”
21.35 „Łwca czarownic” film fab.
23.50 „Resident Evil. Zaświaty” film fab.

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Chcę pracować
8.00 S. „Poświęć wszystko”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 Godzina TV wolność
15.30 Życie w biznesie
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godziny z Valatką
17.00 Wszystko jest mierzone
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Królowa gry”
21.25 S. „Mosty naszego życia”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania

23.30 Pół godziny z Valatką
00.30 Litwa świata

5.50 S. „Strażnik Teksasu”
7.55 S. „Cobra 11”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Sardynia”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Liczba czy herb?”
13.00 S. „Dron”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Ostatni sprawiedliwy”
16.00 S. „Strażnik Teksasu”
18.00 S. anim.
19.00 „Pod pokładem. Sardynia”
20.00 „Gliny”
21.30 „Nadejdzie dzień” komedia
23.05 „Układ zamknięty” dramat

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Powrót Molphara”
10.00 S. „Specjalista”
11.00 S. „Ratownictwo alpejskie”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Sherwood”
23.20 S. „Straż Pożarna Chicago”
00.20 S. „I Bastardi Di Pizzofalcone. Ja, dranie”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Blisko Ciebie”
09.00 Serwis Info
09.20 „Okrasa łamie przepisy”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magażyn Rolniczy”
13.55 „Niezwykłe siedliska zwierząt”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 Serwis Info
16.15 Reporterzy
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za-raz wracam”
22.10 S. „Komisarz Alex”
23.10 „Moje córki krowy” film obycz.
00.50 S. „Drelich”

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróż z historią”
09.20 „Wstęp Wolny”
09.40 „Którędy po sztukę”
09.55 „Przez Atlanty” dramat

11.05 „Porozmawiajmy szczerze”
11.30 „Niepojęte Mistycyzm Mistrza Eckharta”
11.50 Koncert
12.45 „Opera paryska” film dok.
14.15 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.55 „Ten szalony, szalony świat”
17.45 „Benefis”
19.25 „Kolekcja”
19.50 „Marusarz Tatrzański Orzeł” film biograficzny
21.00 „Bohater” dramat
23.25 „Tygodnik Kulturalny”
00.20 „Agnes Varda o Jane Birkin” dramat

07.15 „Panorama”
07.35 „Vito odkrywa Polskę”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 Pytanie na śniadanie
12.40 Polskie szlaki Północy
13.00 Serwis Info
13.10 S. „M jak miłość”
14.50 „Polonia 24. Tygodnik”
15.25 Tamte lata, tamte dni
16.00 Serwis Info
16.10 „Wszystko przed nami”
16.40 „Aktor-ka” film dok.
18.00 „Teleexpress”
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Rączka gotuje”
19.45 „Panorama”
20.10 „Przystanek Ameryka”
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.00 „Orędzie na uroczystość Wszystkich Świętych”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.15 S. „Na sygnale”
23.10 S. „07 zgłoś się”
00.10 Panorama

08.10 „Był taki dzień”
08.13 „Flesz historii”
08.25 „Spór o historię”
09.00 S. „Wojenne dziewczyny”
09.40 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”
10.05 S. dok. „Historia Polski”
11.00 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.25 „Piosenką przez historię”
11.35 „Za kratą są zielone drzewa” film dok.
12.25 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
12.45 „Był taki dzień”
12.50 „Fake czy historia?”
13.25 S. „1920. Wojna i miłość”
14.10 S. dok. „Dowódcy AK”
14.35 „Był taki dzień”
14.40 „Geniusze i marzyciele. Jan Szczepanik” film dok.
15.35 „Peryskop Gundlacha. Czy alianckich czołgów” film dok.
16.10 „Kuchnia dwudziestolecia”
16.35 S. „Korona królów”
17.00 S. dok. „Sensacje XX wieku”
17.50 „Polska i świat z historią w tle”
18.10 „Żołnierze generała Maczka” film dok.
19.05 S. dok. „Wojownicy czasu”
19.35 S. dok. „Odnaleźć Zaginione”
20.00 S. „Wojenne dziewczyny”
20.45 „Oświeć. Zapomniana historia” film dok.
21.25 S. dok. „Droga do triumfu”
22.20 „Ceremonia pogrzebowa” film fab.
23.50 „Piosenką przez historię”

00.05 Oto jestem
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-łuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Przetrwaliśmy
06.30 Błogosławiona
08.00 Szlak Miłosierdzia
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Kolor Boga
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski
12.35 Natura et Homo
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Głos serca
14.05 Don Hoppe
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze

16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura
Obiektywnie
17.40 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
18.00 Mateczniki Polskości
18.30 Łączy Nas Historia
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Katowienie Praskie
23.50 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
23.55 Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedial w jednym akcie

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
13.00 Łowcy staroci
15.00 Złota gorączka
17.00 Jak to jest zrobione?
17.30 Łowcy staroci: renowacje
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Fani czterech kółek
21.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Studio Wilno”
07.05 S. anim.
 „Domisie – Domisio-
 siowe czarowanie”
07.30 „Rok w
 ogrodzie”
07.50 „Rok w
 ogrodzie Extra”
08.00 „Unia
 kulinarna”
08.20 „Sonda”
08.45 „Tygiel”
09.10 „Skarbiec
 sztuki Lubelszczyzny
 – Skarby Archika-
 tedry Lubelskiej”
09.25 „Bogumiła
 Wander – Przepra-
 szamy za usterki”
09.50 „Rosół polski”
10.15 S. anim. „Do-
 misie czarowanie”
10.40 S. „Trzy
 Szalone Zera –
 Wielki dzień”
11.10 „Pierwsza
 Dama” film dok.
12.05 S. „Plebani-
 a”
12.50 „Wszyscy Świę-
 ci z wileńskiej Rossy”
12.55 „Pora umie-
 rać” dramat
14.40 „Imbir
 i Cytryna”
15.15 S. „Ko-
 misarz Alex”
16.00 „Koronka do
 Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Małe wielkie
 pytania – dzieci
 pytają dorosłych”
16.45 „Prymas.
 Trzy lata z Ty-
 siąca” dramat
18.25 „Nowe
 spojrzenie”
18.55 „Wojtkuskie
 wspomnienia”
19.15 „Ewange-
 liarz Litewski”
19.30 „Strona
 po stronie”
19.40 „Tygiel”
20.05 „Triduum
 – Nadzieja”
20.30 „Program
 informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „To jest grane”
21.30 „The Vo-
 ice of Poland”

00.10 S. „Cisza nad
 rozlewiskiem”
00.55 „Pierwsza
 Dama” film dok.

LRT | TV

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 „Co dalej?”
7.00 „1000 cu-
 dów świata”
8.00 „100 lat.
 Program o dłu-
 gowieczności”
8.30 „Teraz tutaj?!”
9.00 „9.35, Dzień
 dobry Litwo”
9.30 „10.30, 11.30
 Wiadomości”
12.00 S. „Prąd
 Humboldta”
13.00 „Zmarły w
 Kownie. Historie
 cmentarza Pe-
 trašiūnai” film dok.
13.55 S. „Oj-
 cieć Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Dajmy czadu!
17.00 Piękna i
 potężna Litwa
17.30 Przepisy
 na dobre życie
18.30 Wiadomości
19.00 „Jeśli
 nie grzyby”
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 „Ko-
 cham Litwę”
22.45 „Mała Miss
 Słoneczko” komedia
00.25 „Don
 Juan” dramat

6.00 Filmy anim.
9.00 „Hotel Transy-
 lvania 2” film anim.
10.45 „Pogromcy
 duchów. Dziedzic-
 two” komedia
13.00 „Gęsia skór-
 ka” komedia
15.05 „Poznaj moich
 rodziców” komedia
17.30 Będzie
 wszystkiego
18.30 Wiadomości
19.30 Wyzwanie
 LNK. Nowy hit.
21.30 „Unchar-
 ted” film fab.

23.50 „Tam-
 my” komedia

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Piękna i po-
 tężna Litwa
6.30 Dzieci
 tysiąclecia
7.25 Złoty umysł
8.30 Encyklope-
 dia Gustawa
9.00 Gen ciekawości
9.30 Żyj tak czysto,
 jak to możliwe
10.00 Co dobre-
 go, sąsiedzie?
10.30 Pahonia
11.00 Jesteśmy
 Ukraińcami
11.30 Nasza ro-
 syjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Gospodarstwa
 domowe ożywają
13.30 Histo-
 rie ścienne
14.00 Koncert życzeń
15.30 „Drogi Boga
 są nieznane”
16.00 „Mój na-
 uczyciel”
16.30 Euromaxx
17.00 „Grani-
 ce historii”
18.00 „Z okazji 100.
 rocznicy urodzin so-
 listki operowej Ireny
 Jasiūnaitė. Legendy”
19.00 Legendy
20.00 Oto kino
20.30 Sportowe
 chwile z LRT
20.45 „Łyżwiarstwo
 figurowe. Grand
 Prix Kanady. Ta-
 niec na lodzie”
22.10 „Szczątki
 dnia” dramat
00.20 „Opie-
 kun” thriller

6.00 Seriale anim.
7.00 „Coco”
 film anim.
9.00 „Świat zwierząt”
9.30 „Zrób sam”
10.00 „Wróż-
 by Kotryny”
10.30 „Przepis na
 udany weekend”

11.00 „Naprzód”
 film anim.
12.55 „Ciemność ru-
 sza do boju” film fab.
15.00 „Osobliwy
 dom Pani Pere-
 grine” film fab.
17.30 „Co i za ile?”
18.30 Wiado-
 mości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Oszuka-
 na” dramat
01.00 „Patch
 Adams” komedia

6.00 „Obludzone
 lotnisko na Alasce”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Ale numer!”
9.00 „Mistrzo-
 wie LEGO”
10.00 „Jestem gwiaz-
 dą. Wypuśćcie mnie!”
11.10 „Opusz-
 czone budynki”
12.15 „Pogromcy
 duchów” komedia
14.20 „Klejnot
 Nilu” komedia
16.25 „Atomowy
 amant” komedia
18.35 „Oblędny
 rycerz” film fab.
21.15 „Bez lito-
 ści” thriller
00.05 „Łowca cza-
 rownic” film fab.

lrytas.tv

6.00 S. „Scho-
 dy do nieba”
8.00 S. dok.
 „Wojownicy”
8.30 S. dok. „Ukryta
 Połaga. Połaga o
 dwóch twarzach”
9.00 Litwa świata
9.30 Chcę pracować
10.00 Najlepsze
10.45 Msza Święta
12.00 Anatomia
 mieszkania
12.30 Czyste miasta
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.30 „Grunwaldzki
 IV. Osiemdziesię-
 cioletni Romualdas
 Venzbergas” film dok.
17.00 Pierwszy raz

17.30 Życie
 w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 Pierścien
 Bushido
19.00 „Dzisiaj jest
 dużo pracy”
20.00 Wiadomości
20.30 Wielki Tenor.
 Koncert z okazji
 90. rocznicy uro-
 dzin W. Noreiki
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Poświę-
 cić wszystko”

5.45 S. dok. „Dzi-
 ki Meksyk”
6.45 „Inny świat.
 Brazylia”
9.30 „Przewod-
 nik budowlany”
10.00 Autopilot
10.30 „Gazas
 dugnas”
11.00 S. dok.
 „Dzi-ki Meksyk”
12.00 S. dok. „Tro-
 pikalne wyspy”
13.00 „Piekiel-
 na droga”
16.00 „Magazy-
 nowe wojny”
18.00 „Gwiaz-
 dy lombardu”
19.30 „Wyspa
 Man. Australia”
21.00 „TV3 wia-
 domości”
22.00 „Adwokat
 diabła” dramat
23.10 Mistrzostwa
 NBA „Bucks” „Kings”

6.00 S. „Świat
 ogrodników”
7.20 „Łapacz snów”
8.00 S. „Powrót
 Molphara”
9.00 S. „Uczeń
 Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Ratow-
 nictwo alpejskie”
13.10 „10 lat
 młodszy”
13.45 „Jamie Oliver.
 Gotowanie za mniej”
14.45 „Prawie żonaty”
15.45 „Kakawa”

17.45 „Candice Renoir”
19.50 S. „Mistrzowie zbrodni”
21.00 S. „Vera”
22.50 S. „Sherwood”
01.25 „Człowiek jutra” dramat

06.10 „Balans bieli”
06.55 „Symfonia mazurska” film dok.
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
09.10 „Rok w ogrodzie”
09.35 „Rok w ogrodzie Extra”
10.05 „Znachor” dramat
12.40 „Rozważna i romantyczna” film fab.
15.25 Okrasa łamie przepisy
16.00 „Rolnik szuka żony”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Ojciec Mateusz”
19.40 „Cud (nie) pamięci”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Profilanka Jastrzę”
22.25 „Ojciec” dramat
00.15 „Ocalona” film sensac.

07.10 „Szczęśliwy brzeg” dramat
09.00 „Kolekcja Ewa Kuryluk”
09.20 Informacje kulturalne
09.50 Koncert
11.05 „Albrecht Durer. Tajemnica autoportretów” film dok.
12.10 „Yuku i magiczny kwiat” film anim.
13.20 „Mój dziadek się schował” film anim.

13.35 „Beethoven. Portret intymny” film dok.
14.40 „W Krajinie Urwisów”
15.15 „Joanna d'Arc” film fab.
17.50 „Dezerterzy”
18.25 „Wichrowe Wzgórze” dramat
20.20 „Janusz Olejniczak – wspomnienie”
21.00 „C'mon C'mon” dramat
23.00 Koncert
00.15 „Bohater” dramat

07.15 „Panorama”
07.35 „Giganci nauki”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.20 Studio w kontakcie
13.05 S. „Sposób na Alcybiadesa”
14.15 S. „Na dobre i na złe”
15.10 S. „Na sygnale”
16.05 Okrasa łamie przepisy
16.40 „Wszyscy święci” film TVP
18.00 „Teleexpress”
18.25 S. „M jak miłość”
19.25 „62. KFPP w Opolu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Ranczo”
23.10 S. „Stawka większa niż życie”
00.25 „Lubię wracać tam, gdzie byłem” film dok.

08.50 „Był taki dzień”
08.55 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
09.20 „Flesz historii”
09.35 „Było, nie minęło”
09.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.05 S. „Rycerze i rabusie”
10.50 „Klasztorne smaki według

Remigiusza Rączki”
11.15 „Był taki dzień”
11.20 S. dok. „Odnażyć Zaginionie”
11.45 „Rozkwit bałkańskich miast”
12.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.35 „Kresowe nekropolie”
13.50 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
14.45 „Polska i świat z historią w tle”
15.00 „Wszyscy święci” film fab.
16.15 „Kresowe nekropolie”
16.30 „Sonderghetto” film dok.
17.25 „Karol Jan Czapski” film dok.
18.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
18.20 „Porucznik Robert Oszek” film dok.
19.05 S. „Polskie drogi”
20.50 „Być dla Polski, być dla Polaków” film dok.
21.20 „Wyspiewana historia”
21.25 „Dotknięcie anioła” film dok.
22.25 „Faustyna” film fab.
23.40 „Polska i świat z historią w tle”
23.55 „Życie za życie. Maksymilian Kolbe” dramat

00.30 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Łączy Nas Historia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Westerplatte Młodych
02.55 święty na

każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Natura Obiektywnie
06.25 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
07.00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna
08.25 Sól ziemi
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Ja jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia świata
10.30 Wszystkim i wszędzie
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia
11.40 Polski Punkt Widzenia
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”

15.35 Słowo życia
15.40 święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Dzielną niewiastę
16.15 Mateczniki Polskości
16.30 Wierzę w Boga
17.00 Informacje dnia
17.10 Historia PL
18.00 Jeden Kościół, wielu świętych
18.30 Przełamując bariery
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 W naszej Rodzinie
20.35 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Głos serca

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Amerykańskie motocykle
12.00 Ludzie ze stali
14.00 Renowacje
16.00 Alaska
17.00 Klasyczne samochody
18.00 Złota zatoka
19.00 Poszukiwacze opali
20.00 Fani małych domów
21.00 Nieznana ekspedycja
22.00 Dziwne spotkania
00.00 Nagi instynkt przetrwania

06.30 „Wojtkuskie wspomnienia”
06.50 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939–1945”
07.05 „Detektyw Literka”
07.15 S. anim. „Kuba i Śruba – Dwóch Jasiów i Małgosia”
07.30 „Górna półka smaku”
08.00 „Wilno na Dzień dobry”
09.00 „Imbir i Cytryna”
09.25 „Prymas. Trzy lata z Tysiąca” dramat
11.05 „Detektyw Literka”
11.20 S. anim. „Kuba i Śruba – Dwóch Jasiów i Małgosia”
11.35 „Cud niepamięci”
12.00 S. „Plebania”
12.45 „Jesteśmy stąd”
12.50 „Lubię wracać tam, gdzie byłem” film dok.
13.45 „Sonda”
14.20 „Bogumiła Wander – Przepraszamy za usterki”
14.45 „Nowe spojrzenie”
15.20 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny – Skarby Architektury Lubelskiej”
15.35 „Triduum – Miłość”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Wileński koncert życzeń”
16.40 „Anna German w sercach ludzi” film dok.
18.15 „Szansa na sukces”
19.10 „Ewangelizator Litewski”
19.25 „Transmisja Mszy Świętej z Narodowego Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej w Doylestown”
20.30 „Program

informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „Znachor” film fab.
23.10 „Hasztagi tygodnia”
23.50 „Wileński koncert życzeń”
00.15 „The Voice of Poland”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Święteczne myśli
8.30 „Dobrze jest mieszkać na wsi.”
9.00 „Kalendarz ogrodnika”
9.30 „Notatki przyrodnika”
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia
11.30 „Młodszy brat”
12.00 S. dok. „Dwie Ameryki”
12.55 S. dok. „Zmarły w Kownie. Historie cmentarza Petrašiūnai”
13.50 S. „Marple Agathy Christie”
15.30 Wiadomości
15.45 Euromaxx
16.00 Detektywi historyczni
17.00 Wieczór z Audriusem Giržadasem
18.00 Tydzień Rowerowy
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Maria Antonina”
22.00 „Somersby” dramat
23.50 „Maczeta” film akcji
01.35 „Szczałki dnia” dramat

6.00 Filmy anim.

7.00 „Tom i Jerry” film anim.
7.20 „Święto Zmarłych w Meksyku” film anim.
9.00 „Smerfy 2” film anim.
11.00 „Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć” film fab.
13.40 „Gęsia skórka 2” komedia
15.25 „Poznaj naszą rodzinę” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 Gwiazdorskie duety
22.10 „Top Gun. Maverick” film fab.
00.45 „Nienasyceń” dramat

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 „100 lat. Program o długowieczności”
6.30 Kalendarz ogrodnika
7.00 Młodszy brat
7.30 „Teraz tutaj?!”
8.00 Filmy anim.
9.00 Wstęp wzbroniony.
9.30 Drogi
10.00 7 dni w Kownie
10.30 „Wiara i życie”
11.00 „Dzień Kultury”
11.30 Memora
12.00 „Myśli na święta”
12.30 S. „Ronja Córka rozbójnika”
13.20 „Gdzie jest Anna Frank” film anim.
15.00 Dzień Zmarłych
16.15 Koncert
17.30 Otwarta kombinacja
18.00 Litewska liga piłkarska A
20.30 Sportowe chwile z LRT
20.40 Łyżwiarstwo figurowe. Grand Prix Kanady
22.20 Międzynarodowy Festiwal Tańca Hip Hop
23.35 S. „Maria Antonina”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maitas. Italija”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagroda marzeń”
12.00 „Inniemamocni 2” film anim.
14.20 „Był sobie pies” film fab.
16.30 „Gazas dugnas”
17.30 Farma Vytara
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Talenty Litwy
22.00 „Wśród szarych chmur” dramat
00.10 „Pacific Rim. Rebelia” film fab.

6.00 „Ale numer!”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „W naturze nie ma bajek”
8.30 „Róg tura”
9.00 Program sportowy
10.00 S. dok. „The Grand Tour”
11.20 „Opuszczone budowle”
12.20 „Tomcio Grubasek” komedia
14.15 „Morska przygoda” komedia
16.30 Mistrzostwa LKL „Žalgiris” „Rytas”
19.00 Mistrzostwa LKL „Šiauliai” „Neptūnas”
21.30 „Bez litości 2” thriller
00.00 S. „The Grand Tour”

6.00 S. „Schoody do nieba”
8.00 Podcast wojskowy
9.00 „Dzisiaj jest dużo pracy”
10.00 Wszystko jest mierzone
10.45 Msza Święta

12.00 Kod zdrowia
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Smaczne życie
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie koszykówki
19.00 Godzina TV Wolność
20.00 Wiadomości
20.30 Pół godziny z Valatką
21.30 24/7
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Poświęcić wszystko”

6.00 S. dok. „Dzikie zwierzęta. Sokół wędrowny”
7.10 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egas dugnas”
11.00 S. dok. „Między Ameryką a Kanadą. Królestwo dzikich zwierząt”
12.00 S. dok. „Sekret ośmiornicy”
13.00 „Piekielna droga”
16.00 „Magazynowe wojny”
17.30 „Gwiazdy lombardu”
18.30 „Jeden”
19.30 „Wizja”
21.00 „TV3 wiadomości”
22.00 „Noma-dland” dramat
00.10 „Nadejdzie dzień” komedia

6.00 S. „Świat ogrodników”
7.20 „Łapacz snów”
8.00 S. „Powrót Molphara”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Ratow-

nictwo alpejskie"
13.00 Pozdrowienia
15.45 „Kakawa”
17.45 „Północ,
 północny zachód.
 Kapitan Hak”
19.50 S. „Mistrzo-
 wie zbrodni”
21.00 S. „Pod pra-
 wem i łaską. Pilot”
22.50 „Czy sły-
 száłeś o Morga-
 nach?” komedia
01.00 S. „Vera”

06.25 „Sprawa
 dla reportera”
07.20 „Papież Fran-
 ciszek” film dok.
07.55 „Słowo
 na niedzielę”
08.00 „Transmi-
 sja Mszy Świętej z
 Sanktuarium Bo-
 żego Miłosierdzia
 w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 S. „Dale-
 ko od szosy”
11.00 S. „Ojciec
 Mateusz”
11.50 S. „Ko-
 misarz Alex”
12.55 Między
 ziemią a niebem
13.00 Anioł Pański
13.15 „Między
 ziemią a niebem”
14.05 „Polskie Parki
 Narodowe” film dok.
14.40 „Zna-
 chor” dramat
17.05 S. „Dzie-
 dzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 Daję słowo
19.40 „Jaka to
 melodia?”
20.30 „Program
 informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Drelich”
22.25 „Rolnik
 szuka żony”
23.30 „Jeden
 dzień” film obycz.
01.30 „Ojciec” dramat

06.55 „Koncert”

07.50 „Rozmowy
 (nie)wygodne”
08.50 S. anim.
 „Marceli Szpak
 dziwi się światu”
09.00 „Liturgie i
 nabożeństwa”
10.05 „Niepojęte
 Baruch Spinoza”
10.25 „Radość
 życia” film dok.
11.05 „Tajemnicza
 Claudia Cardina-
 le” film dok.
12.10 „Myśmy już
 byli. Bohaterowie
 Starych Pową-
 zek” film dok.
13.10 „Przez Atlan-
 tyk” dramat
14.20 „W poszukiwa-
 niu dobrego filmu”
15.00 „Salomon i kró-
 lowa Saby” film fab.
17.35 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
21.00 „Dobry, zły i
 brzydki” film fab.
00.05 „RYUICHI
 SAKAMOTO |
 OPUS” film dok.

07.15 „Panorama”
07.35 „Rodzinka.pl”
08.30 „Pytanie
 na śniadanie”
11.30 „Cud niepa-
 mięci wspomnienie
 Stanisława Soyki”
12.00 „Słowo daję!”
12.15 „Makłowicz
 w podróży”
12.55 „Między
 ziemią a niebem”
13.00 Anioł Pański
13.15 „Między
 ziemią a niebem”
14.05 „Śpiewała Ewa
 Demarczyk” film dok.
15.15 „Piłka noż-
 na Betcli”
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M
 jak miłość”
19.25 „Transmi-
 sja Mszy Świętej z
 Narodowego Sank-
 tuarium Matki Bożej
 Częstochowskiej
 w Doylestown”
20.30 „Program
 informacyjny 19.30”

20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Matylda”
22.20 „Z gwiaz-
 dą przez świat”
23.10 „Cud (nie)
 pamięci”
00.00 „Anna Ger-
 man w sercach
 ludzi” film dok.

08.30 „Był taki dzień”
08.34 S. „Korona
 królów. Jagiellonowie”
09.00 „Liturgia grec-
 kokatolicka z Archika-
 tedry w Przemyślu”
09.55 S. dok. „Ga-
 leria Widmo”
10.05 S. „Gruby”
11.00 „Klasztor-
 ne smaki według
 Remigiusza Rączki”
11.25 „Wojow-
 nicy czasu”
11.55 „Wyciecz-
 ka” film dok.
12.50 S. dok.
 „Wszystkie ko-
 lory świata”
13.40 „Kresowe
 nekropolie”
13.55 „Kanadyjskie
 Parki Narodowe”
14.50 „Kresowe
 nekropolie”
15.00 „Fausty-
 na” film fab.
16.15 „Szlakiem
 miejsc niezwykłych”
16.25 „Testament Żu-
 rowskiego” film dok.
17.15 „Salwa” film dok.
17.45 S. dok. „Dro-
 ga do triumfu”
18.40 „Polska i świat
 z historią w tle”
19.25 „Był taki dzień”
19.30 S. „Dom”
20.50 „Był taki dzień”
20.55 „Szlakiem
 miejsc niezwykłych”
21.05 S. dok. „Niezna-
 na wojna na Północy”
21.55 „Prasa donosi”
22.00 „Szlakiem
 Lubelskich Sztetli”
22.05 „Anna od...
 pamięci” film dok.
22.55 „Wszyscy
 święci” film fab.
23.55 „Ceremonia
 pogrzebowa” dramat

00:00 Odpowie-
 dzialni za Kościół
00:30 Ojcowie
 Niepodległości
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w
 obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Przeła-
 mując bariery
01:55 Poczet Wiel-
 kich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Święty na
 każdy dzień
02:15 W na-
 szej Rodzinie
03:30 Manna z Nieba
03:45 Modlitwa
 z telefonicznym
 udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc
 Ojczyzna
05:00 Apel Ja-
 snogórski
05:20 Polski
 Punkt Widzenia
05:40 Odpowie-
 dzialni za Kościół
06:05 Szlak Mi-
 łosierdzia
07:00 Jestem mamą
07:15 Mocni w Wierze
07:40 Muzycz-
 ne chwile
07:50 Regał
08:15 Zostaliśmy
 z Bogiem, Panie
 Pułkowniku
08:45 Ocalić od
 zapomnienia
08:55 Poczet Wiel-
 kich Polaków
09:00 Słowo życia
09:05 Polski
 Punkt Widzenia
09:25 Święty na
 każdy dzień
09:30 Ukryci w
 łonie Matki
10:00 Prymas
 Stefan Wyszyński
10:10 Spotkanie z
 Magdaleną Buczek
10:15 Manna z Nieba
10:25 Przegląd
 Katolickiego Tygo-
 dnika „Niedziela”
10:30 Msza świę-
 ta z Jasnej Góry
11:30 Msza Święta w
 Roku Jubileuszowym
13:15 Papież Po-
 lak do Rodaków
13:40 Brat na-
 szego Boga
15:00 Ludzki Święty.
 Św. Alfons Liguori
16:00 Wieś to
 też Polska
17:00 Informacje dnia
17:10 Koncert życzeń
17:50 Matecz-
 niki Polskości
18:00 Natu-
 ra et Homo
18:30 Sól ziemi
18:55 Poczet Wiel-
 kich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy
 niedokończone
20:25 Święty na
 każdy dzień
20:30 Moja kato-
 licka rodzina
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Credo: Wia-
 ra Kościoła
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Retrospekcja
22:45 Stan Bezpie-
 czeństwa Państwa
22:55 Święty na
 każdy dzień
23:00 Mocni
 Jego mocą
23:30 Muzycz-
 ne chwile
23:45 Jak wygrać
 małżeństwo?

7.00 Jak to jest
 zrobione?
9.00 Fani czte-
 rech kótek
11.00 Renowacje
13.00 Zapomnia-
 ne i upuszczone
15.00 Małe domy
17.00 Ratow-
 nicy mienia
18.00 Zapomnia-
 ne i upuszczone
19.00 Restauratorzy
21.00 Zapomnia-
 ne i upuszczone
23.00 Przestępcze
 pieniądze za narkotyki

06.30 „Ex Libris”
06.50 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny – Skarby Archikatedry Lubelskiej”
07.05 S. „Kasztaniaki”
07.10 S. „Agi Bagi”
07.30 „Rodzina (nie od) święta”
07.55 „Makłowicz w podróży”
08.20 „Podróże Małej i Dużej”
08.45 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
09.15 „Nowe spojrzenie”
09.40 S. dok. „Sensacje XX wieku”
10.30 „Gra słów. Krzyżówka”
10.50 „Słownik polsko@polski”
11.20 S. „Kasztaniaki”
11.30 „Detektyw Literka”
11.45 „Strona po stronie”
11.55 „Pielgrzymi Nadziei”
12.10 S. „Cisza nad rozlewiskiem”
13.00 „Info Wilno – Flesz”
13.10 „The Voice of Poland”
15.35 „Nauka jest wszędzie”
15.50 „Info Wilno – Flesz”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. „Kasztaniaki”
17.20 „Detektyw Literka”
17.40 S. „Remiza. Zawsze w akcji!”
18.30 „Wileński koncert życzeń”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Studio Wilno”
19.35 „Klub u rektorów”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „War to kochać”
21.50 „Rola życia”

22.15 „Podróże Małej i Dużej”
22.40 „One. Kobiety kultury”
23.05 S. „Na sygnale”
23.30 „Info Wilno”
23.45 „Studio Wilno”
00.00 S. dok. „Sensacje XX wieku”
00.50 „Wileński koncert życzeń”
01.15 S. „Remiza. Zawsze w akcji!”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Pomocy! Kupiliśmy wioskę”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „Historie rzeczy”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „LRT forumas”
22.30 S. „Twin Peaks 3. Powrót”
23.20 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.20 Euromaxx
00.35 Wiadomości rowerowe

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Anupamaa”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”

10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „KK2”
20.00 Od...do...
21.00 „Niebezpieczne związki”
21.30 Wiadomości
22.30 „Bliźniak” thriller
00.50 S. „Alarm: Wydział Osób Zaginionych

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Tydzień”
7.00 „1000 cudów świata”
8.00 Menora
8.30 „7 dni w Kownie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Gen ciekawości”
12.00 Legendy
13.00 Koncert życzeń
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 Urodzeni tego samego dnia
16.00 „Drogi. Samochody. Ludzie”
16.30 „1000 cudów świata”
17.30 „Przepisy na dobre życie”
18.30 S. „Zadzwonił do położnej”
19.30 „Thelma i Louise: feministyczny western” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Niespodziany” film fab.
23.30 Gen ciekawości
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „Świat zwierząt”
6.30 „Gra galvOK”
9.00 „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”

11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Całkiem sami”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. dok. „Rekiny. Litwa”
21.00 „Szczęście tkwi w (nie)pieniądach” komedia
21.30 TV3 wiadomości
22.30 „Ostatni rycerz” dramat
00.55 „La Brea 2” dramat

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Ale numer!”
8.30 S. „Policja wodna”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „911”
21.00 „Odsiecz” thriller
22.55 „Bez litości 2” thriller

5.00 „Grunwaldzki IV. Osiemdziesięcioletni Romualdas Venbergas” film dok.
5.30 Litwa świata
6.00 Wszystko jest mierzone
6.30 24/7
7.30 S. dok. „Na-sze miasta”
8.30 S. „Poświęcić wszystko”
9.30 S. „Królowa gry”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 S. „Scho-dy do nieba”
12.30 Czyste miasta

13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Po raz pierwszy
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Cece-lia Ahern”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 S. „Scho-dy do nieba”

5.30 S. „Strażnik Teksasu”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 Autopilot
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Pod pokładem. Sardynia”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Liczba czy herb?”
13.00 „Dron”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 „Ostatni sprawiedliwy”
16.00 S. „Strażnik Teksasu”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Sardynia”
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
21.00 „Pierwsza klasa” film fab.
23.00 „Dom nocny” thriller

6.00 S. „Kraina Nadziei”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Powrót Molphara”
10.00 S. „Specjalista”

11.00 S. „Ratownictwo alpejskie”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 „Wędruję w czyjeś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Kassandra”
22.50 „Straż Pożarna Chicago”
23.50 S. „Pod prądem i łaską. Pilot”
01.45 „Złoty Chłopiec”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 „Serwis Info”
09.25 S. „Za-raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Lodowe królestwo pantery śnieżnej” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Embodying

Pasolini” spektakl
23.10 „Embodying Pasolini Postscriptum”
23.40 „Gaudi, wizjoner z Barcelony” film dok.

07.05 Afisz kulturalny ekstra
07.15 „Muzyczne poranki”
07.25 „Od ucha do ucha” filmy anim.
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 „Podróże z historią”
09.20 „Dobry tytuł”
10.00 S. „Przewodzący”
11.10 „Wichrowe Wzgórza” dramat
13.05 „Był sobie Luwr” film dok.
14.50 Wstęp wolny
15.10 „Joanna d'Arc” film fab.
17.45 S. „Przewodzący”
18.55 Tygodnik Kulturalny
19.50 „Beethoven. Portret intymny” film dok.
21.00 „Weselny toast” komedia
22.35 „Porozmawiajmy szczerze”
23.15 „Lombardzista” dramat
01.25 „Dobry, zły i brzydki” film fab.

07.15 „Panorama”
07.35 „Pamięć”
08.00 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Przystanek Ameryka”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Osiecka”
14.00 Rodzinka.pl
15.00 „Cud (nie) pamięci”
16.00 „Serwis Info”
16.10 Kiedyś to było...
16.40 „Wynalazki na medal”
17.00 „Zaraz wracam”

17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.10 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Czas honoru”
23.15 Koncert
00.10 „Panorama”

08.05 „Był taki dzień”
08.10 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
08.15 „Fake czy historia?”
08.50 „Ex Libris”
09.10 S. „Wojenne dziewczyny”
09.55 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”
10.20 „Żołnierze generała Maczka” film dok.
11.15 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
12.30 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
12.50 S. dok. „Od naleźć Zaginione”
13.15 S. „1920. Wojna i miłość”
14.00 „Kuchnia dwudziestolecia”
14.25 „Był taki dzień”
14.30 „Dotknięcie anioła” film dok.
15.30 „Kanadyjskie Parki Narodowe”
16.20 „Żywoł sarmacki”
16.35 S. „Korona królów”
17.05 S. dok. „Sensacje XX wieku”
17.55 S. dok. „Polskie 100 lat”
18.20 „Historia Polski”
19.15 „Historia mediów”

19.35 „Ex Libris”
20.00 „Flesz historii”
20.15 S. „Wojenne dziewczyny”
21.00 S. dok. „Kroniki Hitlera”
21.50 „Wojownicy czasu”
22.20 „Szerokie tory”
22.45 „Myśliciele”
22.50 „Fenomen Fogga” film dok.
23.40 „Myśliciele”
23.45 „Książ. Klucz do Śląska” film dok.

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Msza Święta w Roku Jubileuszowym
03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktaria polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Gość Oczekiwany
08.30 Zło dobrem zwyciężaj! Historia Mayerling
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 O pani Zofii Sz...
12.00 Msza Święta o spójność duszy zmarłego Papieża Franciszka oraz kardynałów i biskupów zmarłych w tym roku
13.30 Ludzki Święty. Św. Alfons Liguori
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Beatus, źródła Camino de Santiago
16.25 Tam Ktoś jest!
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktaria polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratorów
18.00 Świadkowie
18.30 Moja parafia
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Poznajemy Polskę
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Żyłtem obok świętego

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to działa?
10.30 Łowcy staroci
12.00 Fani czterech kółek
17.00 Nagi instynkt przetrwania
17.30 Jak to jest zrobione
18.00 Zapomniane i upuszczone
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Fani czterech kółek
21.00 Nagi instynkt przetrwania
23.00 Zabójcze łowienie

W Chinach od 70 lat nie ma zmiany czasu

Ogromne państwo od 70 lat funkcjonuje w jednej strefie czasowej.

Przed 1949 r. w Chinach istniało ich aż 5, ale wraz z powstaniem Chińskiej Republiki Ludowej władze zdecydowały się na radykalny krok: wprowadzenie wspólnej godziny dla całego państwa. Tak narodził się tzw. czas pekiński (China Standard Time, CST), który obowiązuje jest przesunięty o 8 godzin względem czasu uniwersalnego (UTC+8).

Decyzja ta miała wymiar przede wszystkim polityczny. Władze w Pekinie chciały, by zegar — podobnie jak język czy waluta — był jednym z fundamentów spajających ogromne i zróżnicowane terytorium.

Fot. Freepik

Fotomigawka

Miliony czerwonych krabów maszerują przez wyspę

Co roku na australijskiej Wyspie Bożego Narodzenia ziemia zamienia się w ruchomy, czerwony dywan. Miliony czerwonych krabów maszerują z leśnych nor na wybrzeże. Szacuje się, że w tym sezonie nawet 100 mln tych skopiaków wyruszy na wybrzeże,

by odbyć rytuał rozmnażania. Wyspa liczy zaledwie 1 200 mieszkańców, a w czasie tej spektakularnej migracji cała społeczność jednoczy się we wspólnym celu: ochronie krabów. Mieszkańcy i pracownicy Parku Narodowego wykorzystują... grabie ogrodowe i dmuchawy do liści, by usuwać kraby z dróg i chodników, zapewniając im bezpieczne przejście.

Oszczędź sobie nerwów!

Doradzimy, sprzedamy, zamontujemy opony zimowe, a także **tanio przechowamy** letnie na następny sezon!

ul. Birbynių 4A
Rezerwacja
na wymianę opon:
+370 655 244 03

ul. Linksmoji 5
Rezerwacja
na wymianę opon:
+370 652 119 44

Sprzedaż
opon:
vprekyba@klion.lt
+370 685 040 79

■ Kawa po turecku, wprost z tradycyjnego tygielka: aromatyczna, mocna i bardzo słodka Fot. B.Ł.